

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Yüz kırkdördüncü Birleşim

27 . 9 . 1963 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	56	rak müsaade etmemesi yolunda demeci	61:62
2. — Gelen kâğıtlar	56	4. — Amerika'dan ithal edilecek	33
3. — Yoklama	57	Dizel Lokomotifinin ihalesi mevzuunda ku-	
4. — Başkanlık Divanının Genel Ku-		rulan Araştırma Komisyonunun görevini	
rula sunuşları	57	tamamladığına ve kısa zamanda raporunu	
1. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Ev-		Başkanlığa sunacağına dair Komisyon Ba-	
lyaoğlu'nun, geçen birleşimde Çalışma		kanlığı tezkeresi	62
Bakanı ve Millî Eğitim Bakanı Vekili		5. — Görüşülen işler	62
Bülent Ecevit'in, Millî Eğitim Bakanlığına		1. — Türkiye Radyo - Televizyon Ku-	
bağlı bir kısım kütüphanelerin bâzı kitap-		rumu kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon	
ları kabul etmesi, bâzılarını kabul etme-		raporu (1/483) (S. Sayısı: 455)	62:67,83:86
mesi konusundaki cevabına dair konuş-		2. — Kanun dışı yakalanan veya tut-	
ması	57:59	tuğlanan kimselere tazminat verilmesi hak-	
2. — Afyon Karahisar Milletvekili Ha-		kında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon	
lûk Nur Bâki'nin Araştırma Komisyonu-		raporu (1/544) (S. Sayısı: 457)	67:68
nun, raporunu Meclise sunmadan, basın		6. — Sorular ve cevaplar	68
toplantısı yaparak açıklamada bulunma-		A) Yazılı sorular ve cevapları	68
rının doğru olmadığı hakkında demeci ve		1. — Çorum Milletvekili Faruk Küre-	
Komisyon Başkanı Mehmet Turgut'un,		li'nin, Kızılırmakın Çarum hudutları dâ-	
cevabı	59:61	hilindeki kısmında regülâtör yapılacak	
3. — Diyarbakır Milletvekili Hilmi Gül-		yer bulunup bulunmadığına ve yapılması	
doğan'ın, gündem dışı konuşmaların, mil-		için lüzumlu ödeneğin ayrılmış olup olma-	
letin memleketin hayrına olan konulara		dığına dair, yazılı soru önergesi ve Bayın-	
hasredilmesi ve bunun dışındaki konuşma-		dırlık Bakanı İlyas Seçkin'in, yazılı ce-	
lara Başkanlığın takdir hakkını kullana-		vabı (7/283)	68:69

2. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ilinde yerleşen Batı Trakya Türklerinden, hâlâ Türk uyruğuna geçmemiş kaç aile bulunduğuna dair yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata'nın yazılı cevabı (7/338) 69:70

3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ili Havsa ilçesinin içme suyu tesislerini zamanında yapmayan mütaahhidin sorumluluk durumuna dair yazılı soru önergesi ve İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın yazılı cevabı (7/342) 70:72

4. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun Edirne ili Havsa ilçesinde emniyet teşkilâtı kurulması hakkında ne dü-

şünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata'nın yazılı cevabı (7/343) 72

5. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı Ömerhacılı belediye hudutları dâhilinde harmanları yanan şahıslara hibe yoluyla yardım yapılıp yapılamıyacağına dair sözlü soru önergesi ve Başbakan adına İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın, yazılı cevabı (7/347) 72:75

6. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, kuru soğanın ihraçı hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve Ticaret Bakanı Ahmet Oğuz'un yazılı cevabı (7/365) 75:82

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Çalışma Bakanı ve Millî Eğitim Bakanı Vekili Bülent Ecevit,

Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoğlu'nun, 24.9.1963 günlü 141 nci Birleşimde, komünizm aleyhtarı ve milliyetçi eser ve dergilerin, Millî Eğitim Bakanının emriyle, Halk Kütüphanelerinden kaldırıldığı, komünist ve yabancı ideolojilere ait eserlerin serbest bırakıldığı yolundaki konuşmasının gerçekten uzak olduğunu, milliyetçi ve antikomünist eserlerin, hattâ kendi eserinin Devlet ve Halk Kütüphanelerinde bulunduğunu beyanla bunların katalog ve demirbaş numaralarını açıkladı.

İzmir Milletvekili Şinasi Osma, turistik Napoli seyahatini tenkid yollu demeçte bulundu.

Muş Milletvekili Sami Öztürk, Türkiye - Radyo - Televizyon Kurumu kanun tasarısının 13 neü

maddesine dair konuşmalarının radyo Meclis saatinde «Konya Milletvekili Selçuk Atakan konuştu» şeklinde ifade olduğunu beyan ve bu gibi yanlışlıklara meydan verilmemesini istedi. Başkan, bunun Radyodan düzeltilmesini, Meclis tutanaklarına doğru geçtiğini bildirdi.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kanun tasarısının maddeleri üzerindeki görüşmelere devam olundu.

27 . 9 . 1963 Cuma günü saat 15 de toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Balıkesir
Mekki Keskin	Mithat Şükrü Çavdaroğlu
	Kâtip
	Ankara
	Ibrahim Sıtkı Hatipoğlu

2. — GELEN KAĞITLAR

Raporlar

1. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon rapor (1/451) (Gündeme) (S. Sayısı : 456)

2. — Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/544) (Gündeme) (S. Sayısı : 457)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KATIPLER — Mithat Şükrü Çavdaroğlu, (Balıkesir), İbrahim Sıtkı Hatiboğlu (Ankara)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum ;

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.
(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz vardır; müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliya-oğlu'nun, geçen birleşimde Çalışma Bakanı ve Millî Eğitim Bakanı Vekili Bülent Ecevit'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bir kısım kütüphanelerin bâzı kitapları kabul etmesi, bâzılarını kabul etmemesi konusundaki cevaplarına dair konuşması.*

BAŞKAN — Sayın Evliyaoğlu, çok ehemmiyetli bir Millî Eğitim konusunda gündem dışı açıklamada bulunacağınızı söylüyorsunuz. Lütfen çok kısa olmak şartıyla buyurun.

GÖKHAN EVLİYAĞLU (Balıkesir) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN — Teşekküre lâyık bir husus yok. Sadece takdir hakkımızı kullandık. (Orta sıralardan «Bravo Reis» sesleri)

Buyurun Sayın Evliyaoğlu.

GÖKHAN EVLİYAĞLU (Devanla) — Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bâzı kütüphanelerin bâzı kitapları kabul etmesi ve bâzılarını etmemesi konusu üzerine Yeni İstanbul Gazetesinin yapmış olduğu uyarıcı neşriyatı, biliyorsunuz; Millî Eğitim Bakanı Sayın İbrahim Öktem refleks halinde peşin fikirlerle, bir basın toplantısı ve bir Meclis konuşması yaparak, cevap vermişlerdir. Bunun üzerine bir basın seviyesinde münakaşa halinde iken, Meclise intikal eden ve yüksek huzurunuzda gelen bu mesele üzerine geçen celse bizim de yapmış olduğumuz bir konuşma ile bir başka inkişaf yolu üzerinde bulunmuştu. Biz, Bakanın tek taraflı olarak

yapmış olduğu iddialara cevap mahiyetinde olmak üzere, elimizde bulunan katî isbat vesikaları ile cevap vermiş ve durumu aydınlığa çıkarmıştık. Fakat bundan evvelki görüşmemizde, Millî Eğitim Bakanına vekâlet etmekte olan Çalışma Bakanı Sayın Bülent Ecevit'in, durumu tenakuzlarla yeniden yüksek huzurunuzda getirmesiyle, durumda bir hatada ısrar edildiğini görerek, tekrar huzurunuzu işgal etmiş bulunmaktayım.

Arkadaşlar, bir kere Millî Eğitim Bakanı Sayın İbrahim Öktem ile Bakanlığa vekâlet etmekte bulunan Çalışma Bakanı Sayın Bülent Ecevit'in Yeni İstanbul Gazetesinin neşriyatına cevap olarak beyan ettikleri hususlarda tenakuzlar mevcuttur. O kadar ki, Sayın İbrahim Öktem bu mevzuda yapmış olduğu bir basın toplantısında ve Meclis konuşmasında elimdeki metinden aynen okuyorum: «Yeni İstanbul Gazetesinde adı geçen kitaplardan «Su uyur komünist uyumaz», adlı kitabın 7 Haziran 1963 tarihinde bölücü olduğu ve şahsiyat yaptığı için halk kütüphaneleri bakımından faydalı görülmediği dosya tetkikiyle anlaşılmıştır.» demekte bulunduğu halde kendisine vekâlet eden Sayın Ecevit, aynı kitap hakkında şunları söylemektedir:

«Halk kütüphaneleri için kitap seçmeye yetkili kurulun ne kadar tarafsız davrandığı çeşitli örneklerle gösterilebilir. Nitekim Sayın Gökhan Evliyaoğlu'nun, söz konusu gazetenin adlarını saydığı yazarların bâzı eserleri, bu arada bizzat Gökhan Evliyaoğlu'nun kitabı anti-

komünist yayını bu kütüphanede bulundurulmaktadır.» Şimdi görülüyor ki arkadaşlar, bir mesele üzerine hassasiyetle eğilmek icabettiği hallerde maalesef mesele tetkik edilmeden tamamen refleks mahiyetinde olarak peşin fikirlerle ve objektif bir tetkika yaşanmadan cevap verilmek istenmektedir. Öyle zannediyoruz ki, elimizdeki vesikalarla geçen celse burada zikretmiş olduğumuz hususlar üzerine eğer Sayın İbrahim Öktem burada bulunsalardı cevap vermek durumunda kalmıyacaklardı. Çünkü, gerçeğin aydınlanmış olduğunu ve mesele üzerine hassasiyetle eğileceklerini zannederdik. Fakat kendisinin burada bulunmamasından istifade ederek kimbilir, hangi düşüncelerle Sayın Bülent Ecevit bu durumu cevaplandırmak istemiş, fakat tenakuzlar içinde kalmıştır. İki vekil arasında zikredilen bu beyanlardaki tenakuz, şimdi metinlerinden okuduğum gibi açıktır. Ancak durumda aydınlanması gereken bir husus daha vardır. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bulunan iki kütüphane arasındaki farktan bahsediliyor. Bu bizi ilgilendirmez. Asıl bizi ilgilendiren husus:

Bir Bakanlığa bağlı iki tip kütüphaneden birinde bir eserin bulunması, öbüründe bunun mahzurlu görülmesi arasındaki tenakuz da calibi dikkattir.

Yalnız arkadaşlar, bu meselede acaba birtakım ithamları karşısında bulunduğumuz Sayın Bülent Ecevit, niçin aynı refleks mahiyetinde bir konuşma yapmak lüzumunu hissetmiştir? Bunun üzerinde, bize yapmış olduğu ithamlar çerçevesi içinde biraz durmak lüzumunu hissettik.

Sayın Ecevit, «bir daha Gökhan Evliyaoglu reklâm yapmak üzere komünist kitapları bu kürsüde zikretmesin» buyurdular. Arkadaşlar bir kitabın aleyhinde bulunmanın onu reklâm etmek mânasına geldiği dünyanın hiçbir yerinde ne düşünülmüş ne de söylenmiştir. Nitekim, meselâ; Müsterek Pazar konusunda bir C.H.P. li arkadaşımızın dün başka türlü yazılar yazdığını, bugün başka türlü yazılar yazmakta olduğunu söylemek, bu arkadaşı reklâm etmek mânasına gelmez. (Gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Gökhan Evliyaoglu, konu ile ilgili konuşunuz.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Şimdi arkadaşlar, konu üzerinde şu hususu bil-hassa kaydetmek istiyorum: Aynı ifadelerle kendilerine diyorum ki, geçen yıl Siyasal Bilgiler Fakültesinde yapılan bir açık oturumda Sayın Bülent Ecevit, açık oturuma iştirak eden hatiplerden birisi için, herkesin kim olduğunu ve neye hizmet ettiğini gayet iyi bildiği Aziz Nesin hakkında aynen şunları söylemişlerdir: «kendisini çok seviyorum...» (Ortadan gürültüler)

BAŞKAN — Bir dakika arkadaşlar müsaade buyurun, Sayın Evliyaoglu bir dakika; Sayın Evliyaoglu, bendeniz size büyük bir tesamuh göstermek suretiyle, çok önemli bir millî eğitim konusunda konuşacağınızı beyan etmeniz ve mevzu buna inhisar etmek üzere zatiâlinize gündem dışı söz verdim. O çerçeveyi lütfen taşmayınız. Aksi takdirde sözünüzü kesmek mecburiyetinde kalacağım.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Aynı konuda dün burada bir Bakan konuşup da aynı mahiyette birtakım ithamlarda bulunduğu zaman Riyaset söz kesmemiştii. Acaba bir Bakanla bir milletvekili arasında fark mı gözetilmektedir ki, şimdi Riyaset böyle bir tutum gösteriyor?

BAŞKAN — Sayın Evliyaoglu, dünkü birleşimde bendeniz yoktum. O bakımdan durumu tam mânasiyle bilmiyorum. Ben, yalnız bu birleşimde zatiâlinize, millî eğitim konusunda konuşmak üzere söz istediniz, ona ait söz verdim. Bunun dışında hiçbir şey kabul etmem, lütfen çerçeveye içine giriniz, öyle konuşunuz.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Efendim, Sayın Ecevit, Millî Eğitim Bakanlığına vekâlet etmekte ve bir Millî Eğitim meselesi üzerinde beyanda bulunurken, şahsımı itham etmektedir.

BAŞKAN — Ben size, ithamınızdan kurtulmanız için söz vermedim. Millî Eğitim konusu üzerinde söz verdim.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Millî Eğitim Bakanlığına vekâlet etmekte olan arkadaşın bu beyanlarını, millî eğitim meselesi zâviyesinden cevaplandırmaya mecburum, efendim.

BAŞKAN — Yalnız millî eğitim konusu ile ilgili hususlarda lütfen izahlarda bulununuz.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Diyorum ki, Millî Eğitim Bakanlığına vekâlet etmekte olan arkadaş, Millî Eğitim Bakanının haberi olmadan bu beyanda hangi sebeplerle bulunmuş olabilir? Bu, doğrudan doğruya mevzuumuzla ilgilidir. Yine diyorum ki, bugüne kadar birtakım sol cereyanlara sempatisini izhar etmiş bulunan Sayın Bülent Ecevit'in ve geçenlerde (Gürültüler «Ne demek bu?» sesleri.) Ve geçenler de...

BAŞKAN — Sayın Karan, Sayın Ertem, bir dakika müsaade buyurun. Biz bu noktaları gayet iyi takibediyoruz ve gerekli müdahalelerde bulunuyoruz.

Sayın Evliyaoğlu, bu tempoda gittiğiniz takdirde, çok özür dilerim, sözünüzü kesmeye mecbur kalacağım. Ehemmiyetli gördüğünüz millî eğitim konusu ne ise lütfen bundan bahsediniz, bunun haricinde konuşmayınız. (Soldan, gürültüler) Hem Reis konuşur, hem bütün heyet konuşursa bundan bir şey çıkmaz ki... Sayın Evliyaoğlu yalnızca millî eğitim konusundaki beyanlarınızı arz ediniz. Bunun dışında tekrar konuşursanız iki defa ihtar verdim, üçüncüsünde sözünüzü kesmeye mecbur kalacağım, maalesef. Bunu söylüyeyim efendim.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Millî eğitim konusunda yapılan beyanlar üzerinde farklı tutumlar izhar etmek, Riyaset Divanının şiarı olmasa gerektir, Sayın Başkan. Ben diyorum ki, geçen celsede millî eğitim mevzuu üzerine yapılmış olan konuşmada bâzı ithamlarda bulunulmuştur. Ben de aynı konu üzerine, aynı ithamlara...

BAŞKAN — Sayın Evliyaoğlu, bir dakika... Efendim, zatiâlinizin gündem dışı söz istiyen yazımızı Yüce Meclisin itilâna arz edeyim de onun hakemliğine tevdi edeyim.

«Yüksek Başkanlığa

Önem kazanan bir millî eğitim konusunda açıklamada bulunmak üzere gündem dışı konuşmama müsaadenizi rica ederim.» Diyorsunuz. O halde lütfen millî eğitim konusunda açıklamada bulunun.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Tamamen millî eğitim konusunu alâkadar etmektedir. Çünkü bir Bakanın mesuliyetinde bulunan bir bakanlık elbette şahsiyetiyle zaman, zaman

bâzi imtizaçlar arz eder efendim. Bunu bilmek lâzımdır.

BAŞKAN — Aynı tempoda devam ederseniz sözünüzü keseceğim. Yalnız millî eğitim konusu üzerinde konuşunuz, lütfen. Temerrütte bulunmayınız.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Çok rica ediyorum.. Geçen günkü mevzu Büyük Meclise şöylece intikal etmişti : Beyazıt Kütüphanesinde bulunan bir eserin azılı Fransız komünistlerinden Kaschel'e ait bulunduğu ve doğrudan doğruya komünizmin, en katı prensipleriyle vaiz ve propaganda etmekte olduğu, Millî Eğitim Kütüphanelerinde bu eserlerin bulunmasına rağmen, anti - komünist eserlere yer verilmediği hususu kürsüye intikal etmiştir. Bu mesele üzerine konuşan arkadaşlarımızdan Sayın Bülent Ecevit bu antikomünist beyanların, kitaplar karşısında birtakım komünist kitapların tarafımdan reklâm edildiğini söylemiş ve kasıtlı bir durumda bulunabileceğimi imâ etmişlerdi. Ben de diyorum ki, bu millî eğitim meselesi bu kürsüye intikal ettikten sonra bizim üzerinde durduğumuz şey bir propaganda mahiyetinde değildir. Olsa olsa bu şekilde tefsirde bulunmak sol cereyanlara sempatisini izhar etmiş olan Sayın Ecevit'in kendi görüşüyle bu meseleye eğilmiş olmasından mütevellittir. (Gürültüler «maksat hâsil oldu», sesleri.)

BAŞKAN — Daha var mı Sayın Evliyaoğlu?

GÖKHAN EVLİYAOĞLU (Devamla) — Hayır bu kadar efendim. (Gülüşmeler)

2. — *Afyon Karahisar Milletvekili Halûk Nur Bâki'nin; Araştırma Komisyonunun, raporunu Meclise sunmadan, basın toplantısı yaparak açıklamada bulunmalarının doğru olmadığı hakkında demeci ve Komisyon Başkanı Mehmet Turgut'un cevabı.*

BAŞKAN — Sayın Nur Bâki. Zatiâliniz Tahkikat Komisyonunun Meclise bir sunuş yapmadan, yapmış olduğu basın toplantısı hakkında konuşacaksınız. Kısa olmak üzere buyurun.

HALÛK NUR BÂKİ (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlarım şimdiye kadar bâzi kere tahkikat, bâzi kere araştırma, bâzi kere soruşturma komisyonları adı altında Yüce Meclisimizin birtakım faaliyetleri olmuştur. Bu faaliyetle-

rin, kendisine has objektivitesi, disiplini gözden kaçmıyacak bir belirlilik içindedir. Bu kez de iki büyük dev firmanın, dünyanın beş büyük milletinde ihtilâtlar yapan, skandallar çıkartan bu iki dev firmanın Türkiye'deki bir mümessillik üzerine aralarında ihtilâfla ilgili bir konuyu Yüce Meclis, ele aldı ve bir komisyon teşkil ederek görevlendirdi. Bu Komisyonun görevi açık olarak durumu tesbit etmek, bir raporla Yüce Heyetinize sunmaktan ibaretti.

Şüphesiz ki, çalışması güç olan bir komisyondur bu. Demin de arz ettiğim gibi bu dev firmaların çeşitli menfaatlerinin, çeşitli mânevi silâhlarının mevcudolduğu bir zeminde araştırma yapacaklardı. Şimdiye kadar müşahede ettim ki, çok güzel çalıştılar, fakat son günlerde arkadaşlar, birdenbire komisyona bir hal oldu. Hâdise şudur : Bu komisyonun tamamen araştırma hudutları içerisinde bulunan görevini Yüce Heyetinize intikal ettirmesi gerekirken şu saate kadar Meclise hiçbir malûmat verilmediği, ancak, «komisyonumuzun faaliyeti bitti» kelimesinden ibaret 4 satırlık bir yazıları gelebildiği halde, komisyon, arkadaşlar, bugün bir basın toplantısı yapmıştır. Bu basın toplantısında komisyon üyeleri ittifakla aşağıdaki karara vardı ve «bütün ana dâvalarda ittifakla çalıştık» demelerine rağmen kendi aralarında birtakım ihtilâfla dedikodulu konuşmalara mesnet olacak davranışlarda bulunulmuştur.

Bir defa arkadaşlar, komisyonun şahsiyeti mâneviyesini ayakta tutan tek unsur; objektivitedir. Bugünkü yapılan basın toplantısındaki acüllük komisyonun objektivitesini ciddî surette katletmiştir. Ciddî bir politikacı basının da tesiri altındadır, umumi efkârın da tesiri altındadır ve insan olarak bundan kimse kaçınmaz. Parlâmento karar organı iken böyle bir rapor üzerinde daha evvel basına intikal ettirilerek basında birtakım dedikodular yaptırılarak nâhoş bir hava uyandırılarak komisyonun huzurunuza getireceği raporun huzuru alınızın vereceği reyler üzerinde birtakım dedikoduların mevcut yaşatma şansını tanıması, objektiviteyi ciddî surette ihlâl etmiştir, arkadaşlar...

Bir memlekette (soldan gürültüler, ya yaa sesleri)... Lüzumsuz yere müdahale etmenin

mânası yok. «Ya ya» diyen arkadaşımız falân firmanın menejeri değil ki, «ya» diyor; ben de hiçbir firmanın menejeri değilim. Ben bir kanuni meseleyi aslında Yüce Meclisinizin fikrini ilgilendiren bir noktayı hepinizin hesabına kürsüden dile getiriyorum. Arkadaşlar bir dergide komisyonun da birtakım karışık işleri olduğu yazılmıştır. Bu ne kadar ağır bir şeydir. Şüphesiz ki, bu sevimli komisyonun öyle bir işe girmesi doğru değildir, akıldan geçmez. Ama bu ne demektir? Çalışma usulündeki hatalı davranış, objektiviteden uzak davranıştır; mesele budur. Benim teharüz ettirmek istediğim nokta budur.

Komisyon bugün basın toplantısında «Bakanın hakkında ihmal görevinden dolayı tahkikat açmak gerekir» diye fikir beyan ediyor. Yüce Heyetinizin haberi yok. Bu kadar küçüğe alırsak açık rejimde özel teşebbüsün büyük bir ufuk beklediği memleketimizde, yabancı sermayenin daha büyük ölçüde iştirak edeceği memleketimizde yarın, öbür gün Müşterek Pazarın bütün niteliklerini taşıyacağımız bu memlekette eğer biz, her tahkikatı, her dev münakaşaları, her iktisadi münakaşaları bu açıdan bu kadar lâubali olarak memleketin içine getirirsek, tahribederiz. (Bravo sesleri)

Arkadaşlar, bir kredinin alınması için daha çok ciddî olarak işlemesi lâzımgelen tarafı komisyonun; - bırakın siyasi dedikodularını - falân partiyi tahribetmek, falân şahsı tahribetmek bunlar modası geçmiş Kurûnuvusta usulleri; ama bir tek şey var : Münhasıran iktisadiyatımızı tahripten kurtarmak ve Türkiye'yi yardım edilir bir memleket olarak tanıtmak için en azından ciddiyet sahibi, objektivite sahibi olması lâzımgelen bir komisyon çok üzülüm hepinizin adına, bu kadar lâubali, bu kadar gayriciddî, bu kadar objektiviteden uzak bir komisyon olamaz. (Gürültüler)

(Halûk Nur Bâki kürsüden inerken A. P. sıralarına doğru) Çıkar kürsüden cevap verirsın.

BAŞKAN — Sayın Nur Bâki, kürsüyü terk ederken bir daha lütfen Yüce Meclise karşı böyle bir harekette bulunmayınız, istirahat ederim.

HALÜK NUR BÂKİ (Afyon Karahisar) — Yüce Meclise karşı söylemedim, söz söyleyene söyledim.

BAŞKAN — Çok rica ederim, oturun yerinize. Hatip yerine otuturuken konuşmaz, kürsüde ilken konuşur.

TAHKİKAT KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Komisyon adına söz istiyorum cevap vereceğim.

BAŞKAN — Buyurun.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Salâhiyeti var mı?

TAHKİKAT KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Komisyon sözcüsüyüm.

BAŞKAN — Salâhiyeti var ki çıkıyor. Ama, bir defa soralım; salâhiyetiniz var mı Sayın Turgut? Komisyon adına konuşma yetkiniz var mıdır efendim?

TAHKİKAT KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Komisyon sözcüsüyüm efendim.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Ama, bu mevzuda konuşmaya yetkisi var mı?

BAŞKAN — Komisyon adına konuşma yetkisi olduğuna göre cevap yetkisi vardır Sayın Çanga. Komisyon bir itham altında kalmıştır, ithama karşı söze cevap verecektir, Yüce Heyetinizi tenvir edecektir.

TAHKİKAT KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET TURGUT (Afyon Karahisar) — Çok muhterem arkadaşlarım, sözlerime başlarken, Allah komisyon üyelerini de, bu Meclisin üyelerini de Halûk Nur Bâki einsinden «politikacı» olaktan ve «ciddi» olmamaktan kurtarsın diyeceğim. (Soldan alkışlar)

BAŞKAN — Şahsiyat yapmaya lüzum yok. Devam buyurun.

MEHMET TURGUT (Devamla) — Mesele şundan ibarettir. Komisyonumuz 25 gün geceli gündüzlü çalışarak kararını vermiştir. Bu kararın matbuata açıklanıp açıklanmaması mevzuunda komisyon üyeleri arasında ittifaka varılamamıştır. 4 kişi açıklansın demiştir, bir kişi açıklanmasın demiştir. Bunun üzerine Meclis Reisimiz Sayın Fuad Sirmen'in bu husustaki kanaatinin sorulmasına karar verilmiştir. Meclis Reisi Fuad Sirmen'e telefonla sorulmuştur. Fuad Sirmen demiştir ki, «bu o kadar mühim bir şey değil, bunu açıklamayın, raporu

bize verin, rapor yazıldıktan sonra zaten bu açıklanır.» demiştir. Bunun üzerine de bunun açıklanmamasına karar verilmiştir.

Şimdi, dün, bütün komisyon üyeleri her gittikleri yerde, gerek mebus arkadaşlarımız tarafından, gerek gazeteciler tarafından soru yağmuruna tutulduk. Fakat hepimiz, kaçtık, arkadaşlarımıza çok defa yalan söyledik : «Daha belli değil, şu oldu, bu oldu» diye cevaplar vererek hiçbir şey söylemedik. Bugün gazeteleri görünce, gerek şahıslarımızın, gerekse Meclisteki alınmış bir kararı yanlış bir noktaya götürmek ve şahıslarımız hakkında bilhassa bir dergide bâzı imalı şeylerin çıkması komisyon üyelerini üzmüş ve komisyon üyeleri toplanarak kararı açıklamıştır. Mesele bundan ibarettir. Halûk Nur Bâki arkadaşımız bu işte «ciddiyetsizlik, politikacılık, bilmem ne falan» komisyonun raporu buraya geldiği zaman, komisyonun ne şekilde çalıştığını, komisyonun ne şekilde mesai sarf ettiğini ve komisyonun bu hususta ne kadar ciddi davrandığını gösterecektir. Bugünkü gazetelerde çıkan haberlerle, komisyonun verdiği haber arasındaki ziddiyet de göstermektedir, Halûk Nur Bâki arkadaşımız buraya doldurularak gönderilmiştir. Kusura bakmasınlar, aynı devrenin, aynı yerin milletvekilleriyiz, ama kendisinin üzerine düşmeyen işlere karışmasa ve namuslu insanları bu kürsüden şu veya bu şekilde itham etmese daha doğru olur. Zamanımızı aldım, çok özür dileirim, hürmetle selâmlarım. Durum bundan ibarettir. Açıklamada hiçbir kasıt yoktur. Gazetecilerin, manşet atıp yanlış yayın yapmalarını önlemek ve komisyon üyelerine karşı şu veya bu şekilde suizanni gösterebilecek bir intıba uyanmaması için yapılmıştır. Hiçbir parti, hiçbir zümre de kastedilmemiştir, karar da ittifakla alınmıştır. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

3. — *Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan'ın, gündem dışı konuşmaların, milletin memleketin hayrına olan konulara hasredilmesi ve bunun dışındaki konuşmalara Başkanlığın takdir hakkını kullanarak müsaade etmemesi yolunda demeci*

BAŞKAN — Sayın Güldoğan, usul hakkında mı konuşacaksınız?

HİLMİ GÜLDOĞAN (Diyarbakır) — Evet, efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

Efendim, bir hususu arkadaşlarıma hatırlatmak lüzumunu hissediyorum. Biraz sonra açık oylama işlemi olacaktır. Arkadaşlarımızın toplantı salonunu terk etmemelerini ehemmiyetle rica ediyorum.

Buyurun, Sayın GÜLDOĞAN.

HİLMİ GÜLDOĞAN (Diyarbakır) — Muhterem arkadaşlarım, iki yıla yaklaşan Meclisin bu döneminde, normal mesainin fevkinde bir mesai yapmak mecburiyetinde kalmıştır Büyük Meclis. Tatile gitmeden, haftada üç günden fazla toplantı yapmak suretiyle, memleketin içinde bulunduğu şartları nazara alarak, meselelerimizi burada müzakere etmekteyiz. Bundan maksat; millete, vatana hizmettir. Hal ve hakikat böyle iken, zaman zaman bâzı milletvekili arkadaşlarımızın gündem dışı söz almak suretiyle memleketin ve milletin hiç de hayrına olmıyan ve fakat kendi kafalarında tasarladıkları maksatları kürsüye getirip, bizleri meşgul etmektedirler. Bu suret hakkın suiistimalidir. Şimdi ben, sayın milletvekillerinden, hangi partiye mensubolurlarsa olsunlar, ricam şudur : Milletin ve memleketin hayrına olmıyan hiçbir hususu gündem dışı olarak bu kürsüye getirmesinler. Gündem dışı konuşmalardan maksat süratle, Büyük Meclise intikalinde yurdun hayrına, milletin yararına bir husus varsa üyelerin ıttılama sunmaktır. Yoksa bunun dışında Millî Eğitim Bakanlığının şu tasarruf, falan gazetenin yayımı bu kürsüye getirilemez. Arkadaşlardan bunu hassaten rica ederim. Riyaset makamından da ricam şudur : Riyaset makamı da, gündem dışı konuşmalarda takdir hakkını kullanırken hakikaten bu ölçü ile

konuşacak bir kimse varsa ona söz versinler. İster bakan olsun, ister milletvekili olsun, bu maksadın dışında konuşma yapmak istiyene katiyen müsaade etmesinler. İstirhamım bu yoldadır. (Bravo, sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Riyaset de, gündem dışı konuşmaları o dairede mütalâa ediyor. Yalnız, bâzı arkadaşlar burada verilen söz mevzuunun dışına çıkıyor. Riyaset o zaman kendilerine müdahale etmektedir.

4. — *Amerika'dan ithal edilecek 33 Dizel Lokomotifinin ihalesi mevzuunda kurulan Araştırma Komisyonunun görevini tamamladığına ve kısa zamanda raporunu Başkanlığa sunacağına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi*

BAŞKAN — Tahkikat Komisyonu ile ilgili bir önerge gelmiştir, okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Amerika'dan ithal edilecek 33 Dizel Lokomotifinin ihalesi mevzuunda bilgi edinmek ve aydınlığa kavuşmak üzere İtüzüğün 177 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Araştırma Komisyonu görevini bitirmiştir.

Raporun hazırlanmasına başlanmıştır. Kısa zamanda Başkanlığa sunulacaktır. Bilgilerinize arz olunur.

Saygılarımla.

Araştırma Komisyonu Başkanı
Siirt
Âdil Yaşa

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur. Gündeme geçiyoruz.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/483) (S. Sayısı : 455) (1)*

BAŞKAN — Dünkü birleşimde Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu üzerindeki görüşmeler devam ediyoruz.

Sayın arkadaşlarımdan tekrar rica edeceğim,

(1) 455 S. Sayılı basmayazı 24 . 9 . 1963 tarihli 141 nci Birleşim tutanağı sonundadır.

bu kanunun tümü açık oylamaya tabidir. Bu yüzden toplantı salonunu lütfen terk etmesinler. Dünkü birleşimde 17 nci madde komisyona gitmişti. Komisyondan geliş şeklini Sayın Kırca izah edecek.

Buyurun Sayın Kırca.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, dün komisyona geriverilmiş olup da yeniden kaleme alınıp burada okunan maddeyi dün huzurunuzda cereyan eden müzakereler esnasında komisyon adına vermiş olduğum izahata rağmen,

tereddütle karşılıyan arkadaşlarımızı dahi son noktaya kadar tatmin etmek amacı ile yeniden geri alıp, yeniden kaleme almış ve o önerenin yerine şu önergeyi ikame etmiş bulunuyoruz. Okuyorum :

«Millî güvenliğe dokunan haller :

Madde 17. — Başbakan veya görevlendireceği bakan, millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hallerde bir haber veya yayını menetmeye yetkilidir. Men kararının yazılı olması veya acele hallerde sözlü ise derhal yazı ile tekrarlanması şarttır. Kurumun sorumluluğu altında yapılmayan yayınların men edilmesi halinde men kararı ilgililere Genel Müdürlükçe alındığı tarihten başlayarak 24 saat içinde bildirilir.

26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 52 ilâ 55 nei maddeleri uyarınca siyasi partiler adına yapılan konuşmalar hakkında 1 nei fıkra hükümleri uygulanmaz.

Birinci fıkrada söz konusu men kararları aleyhine açılacak iptal dâvalarında, tebligat müraعات tarihinden başlayarak 48 saat içinde yapılır. Cevap ve cevaba cevap süreleri onar gündür. Bu sürelerin tamamlanmasından sonra 15 gün içinde karar verilir.»

Böylece, öyle zannediyorum ki, Sayın M. P. Grubu Sözcüsü İsmail Hakkı Akdoğan arkadaşımız, bu metinde tam mutabakat halinde olmak durumundadır. Ayrıca, Nihat Erim arkadaşımızın nazarı dikkate alınan takririnde mevcud olmayan fakat seçimlerde yapılan parti propagandası konuşması mahiyetinde olmayan diğer her hangi bir konuşma için, parti veya parti dışında birisi için konuşma veya bir haber için böyle bir men kararının iptali Danıştaydaki muhakemenin seri cereyan etmesi için vaz'edilen usul ve munzam bir teminat olarak maddede muhafaza olunmaktadır, efendim.

BAŞKAN — 17 nei madde üzerinde başka söz istiyen var mı? Yok. Olmadığına göre komisyonun düzenlediği maddeyi okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Radyo - Televizyon yayınlarında, millî güvenliğe açıkça dayanan mülâhazalarla Başbakana tanınan men yetkisi konusunda, her hangi bir tereddüdü tamamiyle ortadan kaldırmak amacıyla, komisyon, dünkü birleşimde okunan önergesini geri alarak bunun yerine aşağıdaki metni ikame eylemiştir; arz olunur.

«Millî güvenliğe dokunan haller :

Madde 17. — Başbakan veya görevlendireceği bakan, millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hallerde, bir haber veya yayını menetmeye yetkilidir. Men kararının yazılı olması veya acele hallerde sözlü ise, derhal yazıyla tekrarlanması şarttır. Kurumun sorumluluğu altında yapılmayan yayınların men edilmesi halinde men kararı, ilgililere, Genel Müdürlükçe alındığı tarihten başlayarak yirmidört saat içinde bildirilir.

26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 52 ilâ 55 nei maddeleri uyarınca siyasi partiler adına yapılan konuşmalar hakkında 1 nei fıkra hükümleri uygulanmaz.

1 nei fıkrada söz konusu men kararları aleyhine açılacak iptal dâvaları da tebligat, müraعات tarihinden başlayarak kırksekiz saat içinde yapılır; cevap ve cevaba cevap süreleri onar gündür; bu sürelerin tamamlanmasından sonra onbeş gün içinde karar verilir.»

Geçici Komisyon Sözcüsü

İstanbul

Coşkun Kırcı

BAŞKAN — Maddeyi okutmuş bulunuyorum. Maddeyi bu şekliyle oyunuzda sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 17 nei madde okunan şekliyle kabul edilmiştir.

18 nei madde daha evvel komisyona gitmişti, komisyondan yeni düzenlenmiş şekli gelmiştir, onu okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Komisyonca geri alınan 18 nei madde yeniden kaleme alınmıştır; arz olunur :

«Dış politikayla ilgili yayınlar; yurt dışı yayınlar; dış temaslar :

MADDE 18. — Devletin dış politikası bakımından radyo ve televizyon yayınlarında ve bu arada, yurt dışı yayınlarda uygulanacak esaslar ve usuller, Dışişleri Bakanlığı ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca birlikte tesbit edilir ve Genel Müdürlüğe bildirilir.

Kurumun yabancı veya milletlerarası radyo veya televizyon idareleriyle temasları ile Türkiye Cumhuriyetini temsilen yabancı devletlerin yetkili mercileri ve milletlerarası teşekküllerle temaslarında uygulanacak esaslar ve usuller de, 1 nei fıkrada gösterilen şekilde tesbit edilir.

Kurum, programlarının düzenlenmesinde 1 nei fıkrada söz konusu esaslara uymakla yükümlüdür.

Kurum, bu maddede söz konusu yayımları ile temalarını, 1 nei fıkrada yazılı bakanlıkların gözetimi altında yapar ve temalarından bu bakanlıklara derhal bilgi verir.»

Gecei Komisyon Sözcüsü
İstanbul
Coşkun Kırca

BAŞKAN — 18 nei maddeyi komisyondan gelen şekliyle okutmuş bulunuyorum. 18 nei maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 18 nei madde okunan şekliyle kabul edilmiştir.

Yürürlük maddelerine geçiyoruz :

Yürürlüğe girer :

MADDE 49. — Bu kanun, yayımı tarihinden sonraki üç aylık sürenin bitimini takibeden ay başında yürürlüğe girer. Aneak, bu kanunun 4, 5 ve 9 neu geçici maddeleri hükümleri, bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Olmadığına göre 49 neu maddeyi okunan ve yazılan şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Yürütme :

MADDE 50. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen var mı?.. Yok. Maddeyi okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu şekliyle Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kanunu tasarısı ve Gecei Komisyon raporu... (Gürültüler) Efendim, evvelâ Reis konuşsun, sıra ile beyefendiler. Tümü üzerindeki görüşmeler bitmiş maddeleri müzakere edilerek kabul edilmiştir.

Şimdi, buyurun, Sayın Akdoğan. Lehinde, aleyhinde? Aleyhinde.

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Efendim, bir tahrir vermişim.

BAŞKAN — Sayın Kürşat lehinde, aleyhinde?

NIHAT KÜRŞAT (İzmir) — Üzerinde.

BAŞKAN — Sayın Kürşat, üzerinde olmaz. Lehinde veya aleyhinde olur. İhtizük muvace-

hesinde; tercih ediniz. İhtizük hükümlerine göre aleyhinde ve lehinde birer kişiye söz verilir. O bakımdan Sayın Akdoğan, size takdimen söz istediği için, tercih ediyorum. Buyurun Sayın Akdoğan.

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Çok muhterem Başkan, sayın arkadaşlarım; muhalefetin radyodan faydalanması ve radyonun tarafsızlığı, çok partili hayatın başladığı günden beri en çok münakaşa edilen ve Parlâmentoyu meşgul eden meselelerden birisi olmuştur. Bunun başlıca sebebi, radyonun büyük halk kütlelerine hitabetmek, fikirleri ve hakikatleri onlara duyurmak imkânını veren gegâne bir vasıta olmasıdır. Nüfusumuzun büyük ekseriyetinin okuyup yazma bilmemesi, fikir ve hakikatlerle daha çok duymak suretiyle temasa gelmesi gereği, radyonun, propaganda ve telkindeki önemini artıran ve bu mevzudaki mücadeleleri şiddetlendiren başlıca âmil olmuştur. Bu sebeple de iktidarlar, bu hakkı ve bu imkânı tanımamak veya ortadan kaldırmak için, çeşitli sebep ve bahanelere sığınmışlardır.

1946 - 1950 devresinde C. H. P. radyoyu kendi malı gibi kullanmış ve muhalefetin haklı tenkidlerini uzun müddet duymamazlıktan gelmiştir.

Muhalefetin ve unumi efkârın tazyiki karşısında C. H. P. iktidarı nihayet 1950 genel seçimlerinde muhalefete, radyodan mahdut ölçüde de olsa istifade imkânını tanımaya mecbur olmuştur.

Şikâyetleri duymazlıktan gelenlerin, bir gün şikâyetçi mevkiine düşeceği gereği tahakkuk etmiş, 1950 den sonra da şikâyet ve feryat sırası Cumhuriyet Halk Partisine gelmiştir.

İktidarda kalacağı ümidiyle, demokratik memleketlerdeki usul ve kaideyi çok iyi bilmesine rağmen, bütün rejim meseleleri gibi radyodan partilerin istifadesi meselesini de sağlam bir hal tazma bağlamayan C. H. P. nin daha sonraki şikâyetleri ve talepleri dikkate şayanıdır.

Bugünkü iktidarın başı ve gövdesi olan C. H. P. nin muhalefetteki görüşünü aksettirmek üzere, bu partinin Meclis Grup Reisvekili Trabzon Milletvekili merhum Faik Ahmet Barutçu tarafından verilen ve seçim zamanları dışında da muhalefetin radyodan faydalanma-

sını istiyen 24.4.1952 tarihli kanun teklifinin gerekçesinde aynen şöyle denmektedir :

« . . . Tecrübeli ve muvazeneli demokrasi-lerdeki örneklere göre, bizim başlangıçta eksik olarak kabul ettiğimiz bir sistemin noksanlarını bu suretle ve ihtiyaçlarımıza uygun bir şekilde tamamlamak aynı zamanda, tekemmül ettirmek azminde olduğumuz hürriyet rejimimizin de tabii bir icabıdır. Ve bu yoldaki ilerlemelerin, lüzumlu demokratik ananelere temel kurmakta esaslı harc hizmetini göreceği şüphesizdir.»

Dün bu görüşün müdafii olanlar, « muhalefet, seçim zamanı dışında da millete hitab edebilmelidir. » diyenler, böyle bir hükme tasarıda yer vermemişlerdir. İşin daha hazin tarafı, kendilerinin 1952 de istediklerini bugün aynen tekrar eden tavrımızı kabule yanaşmamış olmalarıdır.

Bu suretle, vaktiyle kendilerinin de kabul ve şikâyet ettikleri boşluk ve noksanların devamına sebeb olmuşlardır.

« O zamanki ihtiyaç ve zaruret bugün kalmamıştır, şartlar değişmiştir » gibi yuvarlak ve gerçekten uzak iddialar, dâvadaki açık samimiyetsizliği hiç bir zaman örtmeyecektir.

Değiştigi söylenen şartlar nedir?

Milletimizin büyük ekseriyetinin okuyup yazma bilmediği gerçeği mi değişmiştir?

Muhalefet, büyük halk kütlelerine fikirlerini ve gerçeklerini duyuracak yeni yeni imkân-lara mı kavuşmuştur?

Memleket meseleleri hakkında muhalefetin ne düşündüğünü öğrenmek vatandaşlar için bir ihtiyaç olmaktan çıkmış mıdır?

Geçici Komisyonun kabul edilen onbirinci maddesiyle muhalefetin millete zaman zaman memleket meseleleri hakkında kendi görüş ve kanaatlerini duyurmak imkânı mı sağlanmış-tır?...

Bu suallerin hepsine gerçekler « hayır! » demektedir. O halde teklifimizi red için ileri sürülen sebepler samimiyetsizliği örtmeye mâtufl birer bahaneden öteye gidemez.

Bir taraftan muhalefete seçim zamanı dışında radyodan konuşmak imkânı tanınmazken, Hükümet ieraatının anlatılması formülü ile Bakanların yapacağı konuşmalarla, iktidarın her türlü propaganda yapması imkânı mahfuz tutulmuştur. Herkes bilir ki; iktidar partilerinin

başlıca propagandaları, Hükümet ieraatının kendi görüş ve takdirlerine göre anlatılmasıdır. Seçimler arasında radyo, vatandaşı, Bakanların konuşmalarıyla tek taraflı telkinlere tâbi tutacaktır. Eşitlik ve demokrasi bu mudur?

Yeni Anayasa nizamına zaman zaman bir siper gibi sığınmaların, maalesef, zihniyetlerinde bir değişiklik olmadığı böylece bir kere daha anlaşılmaktadır.

Muhterem arkadaşlar, çünkü müzakerelerin bende bıraktığı tesir üzerine, biraz evvel Yüksek Heyetinizin kabul ettiği 17 nci maddenin de kabul edilmeceğini düşünerek yazılı konuşmada bu hususu da derpiş etmiştim. Fakat bugün Yüksek Heyetiniz, bendenizin bazı saflardan beklemediğim hak yolundaki hareketleri göstermeleriyle o maddeyi kabul ederek muhalefetin seçimler anında yapacağı konuşmalar üzerine duydukları endişeyi kaldıran bir fıkranın maddeye teklifimiz veçhile eklenmiş olmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Ve bu hususta gerek Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar, gerekse aynı şekilde rey veren diğer partili arkadaşlara ve bilhassa komisyonun anlayışına ve hareketine takdirlerimizi arz ediyoruz.

RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Daima hak yolunda olacağımıza inanınız.

BAŞKAN — Yerinizden müdahale etmeyin.

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, biraz evvel bahsetmiş olduğumuz üzere yazılı konuşmamızın sonunda kullanacağımız oy için sebepleri bir iki misal olarak almıştım. 1 nci misalini biraz evvel sizlere anlattım. 2 nci misal de kendiliğinden ortadan kalktığı için başka bir misal göstermek istiyorum: Bu da tasarinın burada sizlere Yüksek Başkanlığa verdiğim bir tavrıyla kabul edilmiyen 13 nci maddesidir.

13 nci maddesi, hepimizce malûm olduğu üzere, Meclis konuşmalarına aid olup bu Meclis Saatinde yapılan açıklamaların eşitlik ve demokratik esaslara uygun olması yolunda bir başka gruba aidolan arkadaşımızın vermiş olduğu tavrı ve yine grupumuz adına bendenizin vermiş olduğum Meclis konuşmaları nakledilirken bir bakan için ayrılan sürenin bir grup sözcüsüne ayrılan süre ile eşit olması yolundaki tavrımız de kabul edilmemiş, iltifat görmemiştir.

Muhterem arkadaşlar;

Hür propagandayı, dolayısıyla seçimlerin meşruiyetini tahdid edebilecek hükümler ihtiva eden kanun, ne rejime ve ne de bu hükme sarılanlara bir itibar sağlamıyacaktır. Sadece uzun bir mücadele ile milletimizce kazandığımız bir kısım hakların kaybedilmesinin vicdanlarda teskiline yarayacaktır.

Sayın arkadaşlarım;

Yüksek müsamahanızla bu kanunun tümü üzerinde aleyhte görüşlerimi arz etmiş bulunuyorum. Sizleri fazla meşgul etmemek emelimizdir. Burada işaret ettiğimiz hususlar sadece göze batan ve çok mühim saydığımız birkaç noktadan ibarettir. Bu şekilde hazırlanmış ve bu şekilde ele alınmış olan bir kanuna Millet Partisi Meclis Grubunun lehte oy kullanamıyacağını arz eder, hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Akkan, 110 neu maddenin tatbiki ile ilgili olarak mı usul hakkında söz istiyorsunuz?

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — 137 nei madde gereğince, reyimizi hepimizin ne yolda kullanacağımızı izah edecektim. Söz vermeniz lâzım.

BAŞKAN — 110 neu maddenin gerek yazılış şekli, gerekse 62 nei dip notunda yazılı husus gayet açık ve sarihtir: (Milletvekilleri sonunda lehinde ve aleyhinde, oylarını izhar sadedinde konuşmak hakkını haizdir ve yalnız birer mebusa ruhsat verilir) deniyor. Bunun hakkında konuşmak istiyorsanız buyurun. Bendeniz her arkadaşına mümkün olduğu kadar söz verme imkânlarını arıyorum. Belki yanlış yoldayız. Şükrü Akkan arkadaşımız bizi ikaz eder, biz de tamir ederiz.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Muhterem milletvekilleri; Başkanlık 110 neu maddenin tatbikinde haklıdır. Bizim bu maddenin tatbikine bir diyeceğimiz yoktur. Sadece İctüzüğün 137 nei maddesi başka bir hüküm taşır. Bu da «açık rey şu suretle istihsal olunur.» dedikten sonra bâzı fıkraları vardır. Oylarımızla ilgili fıkrası da 5 nei fıkrasıdır. Buna göre, «reye müracaatten evvel, mebuslar reylerinin, gayet veciz bir surette, esbabı mucibelerini kürsüden söylemek isterlerse, Reis lehte ve aleyhte yalnız birer zata ruhsat verir», hükmünü taşımaktadır. Şu hale göre, Nihat Küşat'a da bu maddeye tevfikân aleyhte rey vereceğini veciz bir şekil-

de ifade etmek için söz tanınmak hakkı Tüzük ahkâmı gereğindedir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Evet, Sayın arkadaşımız da Riyasetin görüşünü adetâ teyidedici mahiyette beyanda bulunmuştur. Biz de lehte ve aleyhte birer arkadaşına söz verebiliriz dedik. Sayın Akdoğan aleyhte söz isteme hakkını daha evvel iktisabetmiş olduğundan, aleyhte Sayın Akdoğan'a söz verildi. Binaenaleyh Sayın Kürşat ikinciye düştüğü için söz verilmesi mümkün olmuyor.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Müsaade buyurun, şu halde 110 neu maddeye göre söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, 110 neu madde, 137 nei madde ile aynı usulün iki yönüdür. 110 neu maddede oylamanın şekli gösterilmemiştir. 137 nei maddede açık oylamada reylerin nasıl kullanılacağı gösterilmiştir. Bu iki madde birbirinin mütemmim cüzü mahiyetindedir, Sayın Akkan; zatiâlinize bildiririm.

Kanun tasarısının lehinde buyurun sayın Çanga.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Muhterem arkadaşlarım, yeni Anayasamızın getirdiği düzen içerisinde bir müessese daha hepimizin özlediği şekilde muhtariyete ve geniş ölçüde bağımsızlığa erişmiş bulunuyor. Müzakereler sırasında siyasi kanaatleri bakımından arkadaşlarımızın tenkidleti ne olursa olsun, Türkiye radyolarının açıldığı tarihten şu ana kadar geçirdiği seyir teker, teker hatırlanırsa, kurmuş olduğumuz müessesenin azameti ve dolayısıyla katettiğimiz merhale hangi safhaya gelmiştir, bunu elbetteki ileride hepimiz vicdanlarımızda teker, teker idrak etmiş olacağız. Muhterem arkadaşlar, müzakereler sırasında bilhassa, Millet Partisi kanadının, C. H. Partisinin vaktiyle radyonun bağımsızlığını ötedenberi müdafaa ettiğini ve fakat yeni gelen Radyo - Televizyon Kanununda tamamen kısıtlayıcı hükümlerle beraber olduğunu ifade ettiler. Hatta rahmetli Faik Ahmet Barutçu'dan da bir misal verdiler. Arkadaşlarımızın insafına ve vicdanına terketmek lâzımdır. Rahmetli Faik Ahmet Barutçu'nun devrindeki radyo ile, bugün yine o mevcut statülere rağmen şu kanunun çıktığı ana kadar iki yıl içinde Türkiye radyoları hangi hale gelmiştir. Bunun mukayesesini yapmasını

hassaten bir milletvekili veya bir parti olarak kendilerine tavsiye etmek yerinde olacaktır.

Muhterem arkadaşlar, buradaki müzakere-lerde birtakım endişeler ortaya çıktı. Bu endişeler ileride teker teker herbirimizin siyasi kana-ati süzgecinden de geçmiş olsa hiç birisinin vârid-olmayacağını bize gösterecektir. Radyo - Televizyon Kurumu bugünkü hali ile geleceğin bir te-minatı haline gelmiştir.

Burada bâzı politik sebeplerle dün radyolar mütemadiyen siyasi teşekkülleri bir nevi baskı ve isnat altında bulundurup ve bir siyasi partinin lehinde mütemadiyen neşriyat yapılırken o dev-rin radyosunu partizanca görmiyenlerin bugün Türk radyosuna verilen bu muhtariyet karşısın-da, ileride, biz bunu müdafaa etmemize rağmen, yine pişmanlık duyacaklarını zannedirim.

Kanun hakikaten yerindedir ve konuşmamın başında işaret ettiğim gibi Türkiye Radyolarının takibettiği seyir ve çeşitli politikaların tesiri al-tında kaldığı devreler göz önünde tutulursa bü-yük bir merhaledir. Bunun kaderini ileride mu-hakkak ki, birlikte mütalâa edeceğimiz zaman-lar da gelecektir.

Hayırlı olmasını diler ve müspet şekilde oy kullanacağımı beyan ederim. Hürmetlerimle. (Or-tadan alkışlar)

BAŞKAN — Bu şekilde kanunun tümünün açık oylanmasına gelinmiş bulunuyor. Müsaade buyurursanız açık oylamayı kupaları gezdirmek suretiyle intacedelim. Kupaları lütfen gezdiriniz.

Sayın arkadaşlarım, Yüce Meclisimizin daha evvel almış olduğu bir karar gereğince Anayasa-ya göre müddetinde çıkması gereken kanunların geldiği anda bütün kanunlara takdimen görüşül-mesi kararlaştırılmıştı.

Şimdi, kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkındaki kanun tasarısı Meclis Riyasetine gelmiş bulunmaktadır.

2. — *Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/544) (S. Sayısı : 457) (1)*

BAŞKAN — Bununla ilgili bir önerge var, okutuyorum :

(1) 457 S. Sayılı basmayazı tutanağın so-vundadır.

Yüksek Başkanlığa

25 Ekim 1963 tarihine kadar çıkarılması ge-rektiği Meclisçe karara bağlanmış kanunlardan olan «Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kim-selere tazminat verilmesi hakkındaki kanun tasa-rısının» Gelen Kâğıtlar listesinde yer almakla, dağıtılmasından itibaren üzerinden 48 saat geç-memiş olmakla beraber, diğer işlere takdimen, ön-celik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ede-rim.

Geçici Komisyon Sözcüsü
İstanbul
Coşkun Kırca

BAŞKAN — Efendim, İhtizük hükmüne gö-re, Sayın Dizman, usul hakkında mı?

H. ALİ DİZMAN (Tokat) — Okunan öner-ge hakkında.

BAŞKAN — Buyurun.

H. ALİ DİZMAN (Tokat) — Muhterem ar-kadaşlarım, kanun dışı yakalanan veya tutukla-nan kimselere tazminat verilmesi hakkındaki ka-nun tasarısının bir an evvel görüşülmesi, hem Anayasanın emri icabı, hem daha evvel Meclisi-mizin aldığı karar icabı ve hem de vatandaş hak ve hürriyetlerine âzami derecede saygı gösteren bir hukuk devleti vasıflarını iktisabetmenin ic-a-bı olması bakımından şüphesiz çok lüzumludur. Ancak, malûmunuz bulunduğu veçhile metin bir-kaç saat evvel dağıtılmıştır. Hükümet tasarısı ile komisyon raporu arasında gayet derin farklar vardır. Birisi, (Hükümet tasarısı) alelûmum ce-zasından fazla hapis yatanlarla bilâhara beraet edenler kadar olan her türlü haksız sayılabilecek tutukluluk hallerine tazminat verilmesini derpiş ederken, diğeri (Komisyon) bu hududu gayet dar tutmuştur ve ikisi arasında Anayasanın 30 neu maddesini anlama farkları da bulunmaktadır. Bu derece geniş görüş farkları olan bir tasarı üzerin-de alelacele fikir beyan etmekteki müşkülâtı tak-dir edersiniz. Kanun tasarısının kendisi küçüktür, zamanında çıkabilir. Bu itibarla 48 saat geçmeden gündeme alınması yolundaki teklifin kabul edilmeyerek âriz ve amik üzerinde düşünme im-kânı verilmesini arz ve istirham edeceğim.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan, zâtîâliniz de önerge üzerinde mi konuşacak sınız?

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Aynı konuda idi, vazgeçtim.

BAŞKAN — İçtüzüğün 101 nci maddesi; bir kanun tasarısının 48 saat geçmeden görüşülebilmesi için Heyeti Umumiyenin kararının alınmasını icabettirmektedir. O yönden 48 saat geçmeden kanun tasarısının görüşülmesini temin etmek isteyen önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Efendim, oylamada mesele anlaşılamadı. Gündeme alınmasını ve 48 saat geçmeden görüşülmesini kabul edenler lütfen ayağa kalksınlar... Kabul etmeyenler... 42 oya mukabil 50 oyla kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşme talebi vardır. Öncelikle görüşülmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz isteyenler? Sayın Ülker, buyurun.

Açık oylamada oyunu kullanmayan arkadaşlar varsa lütfen kullansınlar

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çok muhterem arkadaşlarım, yüce huzurunuzda bulunan kanun tasarısının....

(Ekseriyet yok, sesleri)

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Ülker. Nedir efendim?

(Ekseriyet yok, sesleri)

Sayın Arıkan, Sayın Osma, Sayın Güven,

Sayın Akkan, Sayın Erdem beş kişi ekseriyetin olmadığı iddiasındadır. Yoklama yaptıracağım.

Sayın Ülker, lütfen yerinize oturunuz. Yoklama sonunda çoğunluk varsa o zaman konuşacaksınız.

Açık oylamaya oy kullanmayan arkadaşlar varsa lütfen oylarını kullansınlar.

Açık oylama işlemi bitmiştir.

AHMET BİLGİN (Kırşehir) — Hükümet de yok.

BAŞKAN — Efendim, yoklama yapıyoruz. Hükümet veya Milletvekilinin bulunmaması farketmez. Arkadaşlar gerekli çoğunluk yoktur diye bir arzu izhar ettiler. Bunun üzerine yoklama yapılacaktır. efendim.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım; Türkiye Radyo Televizyon Kurumu kanun tasarısının yapılan açık oylamasına (171) sayın arkadaşımız katılmış; (120) kabul, (38) ret, (13) çekinse oy çıkmıştır. Buna göre gerekli çoğunluk sağlanamadığından gelecek Birleşimde açık oylama yapılacaktır.

30 Eylül 1963 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati: 16,30

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Çorum Milletvekili Faruk Küreli'nin Kızılırmak'ın Çorum hudutları dâhilindeki kısmında regülâtör yapılacak yer bulunup bulunmadığına ve yapılması için lüzumlu ödeneğin ayrılmış olup olmadığına dair, yazılı soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı İlyas Seçkin'in yazılı cevabı (7/283)*

22.3.1963

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Bayındırlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygıyla rica ederim.

Çorum Milletvekili
Faruk Küreli

1. Irmaklar üzerine tesis olunacak regülâtörler için müracaat olduğunda; Devlet Su İşlerinin hukukî hiçbir salâhiyeti bulunmadığını,

projeleri teknik bakımdan uygun ise tasdik etmek durumunda bulunduğunu, bir sözlü soruma cevaben 17.9.1962 günlü 117 nci Millet Meclisinde ifade etmişsiniz. Soru ile alakalı müracaatı da bu esas üzerinden tasdik ettiğinizi ifade etmişsiniz.

2. Bu konuşmanızdan sonra vâkı müracaatlar hakkında beyanınız hilâfına muamele yapılmakta devam olduğuna muttali misiniz?

3. Son olarak, Koyunbaba - Köprübaşı özel ortaklığının regülâtör tesisi için yaptığı müracaata, (DSİ Proje İnşaat Dairesi 19.1.1963 tarih ve 432/110. 01/4 sayılı) yazı ile yine de Meclisteki beyanımıza tezat teşkil eder şekilde projeyi tasdik için Medeni Kanununun 678 nci maddesi tatbik edilmek istenmektedir.

4. Birinci maddede arz ettiğim sözlü soru sebebiyle 6 ay evvel bu hususları tanzim eden

kanun tasarısının hazır olup alâkalı daire ve müesseselere gönderilmek üzere bulunduğunu ifade etmişsiniz. Hâlâ ne Meclise, ne encümenlerine gelmediği gibi resmî dairelerde de tetkik ve mütalâaya sunulmamıştır. Durumunun iş'arı.

5. Kızılırmak'ın Çorum hudutları dâhilindeki kısmında Devlet Su İşlerince regülâtör yapılacak yer var mıdır? Bütçeniz de gerekli tahsis ayrılmış mıdır? Varsa bu yerler neresidir.

T. C.

Bayındırlık Bakanlığı

20.9.1963

Hususi Kalem

Sayı : 657

Konu : Çorum Milletvekili Faruk Küreli'nin yazılı soru önergesi hakkında

Millet Meclisi Başkanlığına

Çorum Milletvekili Faruk Küreli'nin 22.3.1963 günlü 7/283 yazılı sorusu karşılığıdır.

Soru önergesinin ilk üç maddesinde;

Irmak ve nehir yataklarında vatandaşlar veya ortaklıklar tarafından kurulacak regülâtör projelerinin Devlet Su İşleri tarafından sadece teknik bakımdan tetkik edildiğini ve Su İşlerinin hiçbir hukukî yetkisinin olmadığını. Millet Meclisinin 117 nci Birleşiminde beyan ettiğim halde, bu tarihten sonra vâkı müracaatlerde DSİ ce, teknik tetkiklere ilâveten Medeni Kanunumuzun 678 nci maddesinde derpiş edilen şartların arandığı bildirilmekte ve beyanım hilâfına vâkı bu tabi-kattan haberdar olup olmadığım sorulmaktadır.

Irmak ve nehir havzalarında vatandaşlar ve kurumlar tarafından yapılacak regülâtörler için DSİ Genel Müdürlüğüne gönderilen projeler, Millet Meclisinin 117 sayılı Birleşiminde açıkca beyan ettiğim gibi, 6200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (E) fıkrası hükümleri dairesinde incelemeye tâbi tutulmaktadır.

Kanaatimizce bu incelemelerin;

Projede âmme menfaati bulunup bulunmadığı ve projenin fennî ve ekonomik icaplara uyup uymadığı hususlarını da kapsaması gerekir.

6200 sayılı Kanun DSİ yi, yapılacak bu gibi tesisler dolayısıyla hiçbir şahıs veya ortaklık lehine bir imtiyaz hakkı vermeye yetkili kılmamıştır. DSİ nin hukukî bakımdan salâhiyeti olmadığı yolundaki beyanım, DSİ sis, böyle bir imtiyaz hakkı tesis etmeye yetkili olmadığı anlamındadır.

Soru önergesinin 4 ncü maddesinde bahsi geçen kanun tasarısı, ilgili Bakanlıkların temsilcilerinde kurulu bir komisyon tarafından incelenmektedir.

Kızılırmak üzerinde, Hamzalı nahiyesinden Delice kavşağına kadar olan arazilerin sulanması işi, DSİ Genel Müdürlüğüne üzerinde çalışılmakta olan «Kızılırmak Havzası İstikşâfı» içerisinde etüt edilmektedir.

Saygı ile arz ederim.

İlyas Seçkin
Bayındırlık Bakanı

2. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ilinde yerleşen Batı - Trakya Türklerinden, hâlâ Türk uyruğuna geçmemiş kaç aile bulunduğu dair yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Hafız Oğuz Bekata'nın yazılı cevabı (7/338)

25.7.1963

Özü : Henüz Türk tabiiyetine geçmemiş Batı Trakyalı mültecilerden Edirne ilinde kaç ailenin bulunduğu dair İçişleri Bakanlığında yazılı soru

Millet Meclisi Başkanlığı eliyle
İçişleri Bakanlığına

Lozan Muahedesi hükümlerine göre : Türkiye'ye mübadil göçmen olarak göç hakkı tanımayan Batı - Trakya Türklerinden; muhtelif tarihlerde ve çeşitli yollardan siyasi mülteci sıfatıyla yurdumuza sığınıp, Edirne ilinde yerleşen ve hâlâ Türk tabiiyetine girmemiş bulunan kaç aile mevcuttur?

Bunların Türk tabiiyetine biran evvel geçirilmesi için hangi tedbirler alınmıştır?

Yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Edirne Milletvekili
Fahir Giritlioğlu

T. C.

İçişleri Bakanlığı 20 . 9 . 1963
Emniyet Genel Müdürlüğü
Şube : 7-D Dosya No. 42111-46

Konu : Edirne ilinde bulunan Batı -
Trakyalı mülteciler Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 20 . 8 . 1963 gün ve Genel Sekreterlik
Kanunlar Müdürlüğü 7/338-6346/37458 sayılı
buyruğa.

Lozan Mübadele Mukavelesine göre, Batı -
Trakya Türkleri ile İstanbul Rumları mübadele-
leye tabi olmayacaklardır. Ancak mukavele Ba-
tı - Trakya'dan göçmen gelmesine mâni bir hük-
mü ihtiva etmemektedir. Nitekim mezkûr böl-
geden birçok Türk, göçmen olarak yurdumuza
gelmiş ve vatandaşlığımıza da alınmıştır.

Bugüne kadar Batı - Trakya'dan siyasi mül-
teci tarifine uygun bir iltica olayı da vuku bul-
mamıştır. Çeşitli yollardan ve kaçak olarak
yurdumuza gelmiş bulunan ve Edirne ilinde otu-
ran, vatandaşlık işlemleri tekemmül etmemiş,
Yunan tebaalı, siyasi mülteci vasfını taşımayan,
117 mülteci ailesinde 324 fert bulunmaktadır.

Bakanlığımızca bu gibi şahıslar hakkında il-
gili iç ve dış servislerle temas edilmek suretiyle
soy durumları tesbit ve ilticalarının samimî
olup olmadığı tetkik ve memleketimiz hakkında
zararlı faaliyetleri bulunabilecek şahıslardan
olup olmadıkları hususları araştırıldıktan sonra
mülteci olarak kabulleri hakkında karar ittihaz
edilmekte ve bundan sonra da vatandaşlık tale-
pleri incelenmektedir. Bütün bu muamelele-
rin intacında âzami süratle neticeye ulaşılmaya
gayret gösterilmektedir.

Bu gibi şahısların vatandaşlık işlemlerinin
geçikmesine: geldiği yerden yapılmakta bulunan
soy durumu tahkikatının uzaması, bir kısmının
çingene soylu olması ve geldikleri memleketler-
le çok yakın aile bağılıkları ile maddi irtibat-
larının bulunması tesir ettiği gibi yurda geldik-
ten-sonra ikamet yerlerini sık sık değiştirmeleri
ve bir kısmının da memleketi kanunlarına göre
henüz reşit bulunmamaları sebeb olmaktadır.

Arz ederim.

İçişleri Bakanı
H. O. Bekata

3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğ-
lu'nun, Edirne ili Havsa ilçesinin içme suyu te-
sislerini zamanında yapmayan mütaahhidin so-
rumluluk durumuna dair yazılı soru önergesi ve
İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gö-
kay'ın yazılı cevabı (7/342)

Özü : Havsa ilçesinin içme suyu
durumu hakkında İmar ve İskân
Bakanlığından yazılı soru.

Millet Meclisi Başkanlığı eli ile İmar ve İs-
kân Bakanlığına

Edirne ili Havsa ilçesinin içme suyu ihtiyacı
İller Bankası tarafından 1955 yılında nazarı iti-
bara alınarak 1957 yılında içme suyunun iha-
lesi usulüne uygun şekilde mütaahhidine ihalesi
yapılmıştır.

Aradan geçen beş küsur seneye rağmen ve
şartnamenin açık hükümleri mütaahhide icbar
ettirici hükümler taşıdığı halde Havsa içme su-
yu inşaatı bitirilememiştir.

Mukavele hükümlerini yerine getirmiyen mü-
taahhit aleyhine gereken kanuni işlemin yapıl-
masını, lüzumlu görerek keyrifiyeti yukarı ma-
kamlar nezdine aksettiren Havsa Kaymakamlı-
ğının işbu tasarrufuna rağmen 1 . 8 . 1963 tari-
hinden itibaren mütaahhide 45 günlük yeni bir
mehil verildiği öğrenilmiştir.

Yukarda tasvir ettiğim konu ile ilgili olmak
üzere aşağıdaki hususların Bakanlığımızdan ya-
zılı şekilde öğrenilmesinin lüzumunu hissetmiş
bulunmuytayım.

Söyle ki:

1. — Şartnamesine aykırı hareket etmek su-
retiyle bugüne kadar Havsa ilçesi içme suyu te-
sislerini yapmayan mütaahhidin hukukî sorumlu-
luğu ne nisbet dâhilindedir? İlgili makamlar
mütaahhidi himaye etmişler midir? Şayet şart-
namesine riayet etmiyen mütaahhit ilgili ma-
kamlar tarafından himaye edilmişse veya kont-
rolde ihmal gösterilmişse mesuller hakkında her
hangi bir muamele yapılmış mıdır?

2. — Son olarak verilen 1 . 8 . 1963 tarihin-
den itibaren 45 günlük mehil zarfında Havsa
ilçesi su tesisatının ikmal edileceğine, Bakanlık-
ça muhakkak nazarı ile bakılabilmekte midir?
Hali hazırda her hangi bir faaliyet alâmeti mev-
cudolmadığına göre mevzuubahis 45 gün içeri-
sinde tesisatın ikmal edilmesinin imkân dâhili-
ne girmeyeceği düşünülmüş müdür? Ve 45 gün

içerisinde ikmal edilmezse Havsa'yı suya sahip kılmak için Bakanlıkça başka ne düşünülmektedir?

Bu hususların yazılı olarak cevaplandırılması rica ederim.

7 . 8 . 1963
Fahir Giritlioğlu
Edirne Milletvekili

T. C.

İmar ve İskân Bakanlığı 21.9.1963
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı: Ök. 1347

Özü: Edirne Milletvekili
Fahir Giritlioğlu'nun yazılı sorusu hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 20 . 8 . 1963 tarih, 7/342 - 6395 - 37876 sayılı yazıya K.

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi cevaplandırılarak ilişikte sunulduğunu arz ederim.

İmar ve İskân Bakanı
F. K. Gökay

Havsa ilçesine ait içme suyu tesislerini zamanında yapmayan mütaahhidin sorumluluk durumuna dair Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun yazılı soru önergesi cevabı

1. Edirne vilâyetine bağlı Havsa kasabası içmesu tesisatı boruları İller Bankasına temin edilmek üzere 509 976,54 T. L. keşif bedeliyle Mütaahhit Stilyanos Fındıkoğlu'na % 22,81 tenzilat ile 1957 yılında ihale edilmiştir.

Mukavelenin 4 neü maddesine göre işin 18 ay içerisinde (14 . 3 . 1959 tarihinde) ikmali gerekmektedir.

2. İller Bankası tarafından mütaahhitlere ihale edilen içme suyu ve elektrik tesisleri gibi âmme hizmetleri ile ilgili işlerin mukavelelerinde tâyin edilmiş olan müddetler içinde inşa edilip tamamlanması için lüzumlu bulunan borular ile teferruatının, motopompların, motor ve elektrik teçhizatının demir vesair malzemenin yurt içinden temini veya dış memleketlerden ithali zaruri bulunmaktaydı.

1955 yılından itibaren lüzumlu malzemenin yurt içinden temin edilemeyişi ve mütaahhitlerin

lisans ve döviz tahsisi için vâkı müracaatları üzerine, permilerin alınması ve akreditiflerin küşadı gecikmiş ve döviz transferi ise hiç yapılamamış ve bu sebeple lüzumlu malzeme zamanında temin edilemiyerek işlerin gecikmesine sebep olmuştur. Bu konularda ne müteahhide ve ne de Bankaya atfı kabil bir kusur mevzuubahis değildir.

1956 yılından itibaren muhtelif daire ve müesseseler Devlet Şûrasına müracaat ile bu durumdaki işlerin mukavelelerinin yeni şartlara uydurulması ve ek mukaveleler ile işlerin bitirilmesi imkânlarının temini veya mukavelelerin tasfiyesi hususlarında istişari kararlar istihsaline tevessül edilmiştir.

İller Bankası ile o zaman bu Bankanın bağlı bulunduğu İçişleri Bakanlığında, Bayındırlık, Ulaştırma ve İşletmeler bakanlıkları temsilcilerinin katılmaları ile yaptıkları toplantı sonunda hazırladıkları 27 Şubat 1956 günlü rapor Başbakanlık müzakeresi ile Devlet Şûrasına gönderilmiş ve Devlet Şûrası 3 neü Dairesi 25.4.1956 tarih 956/40 esas, 956/47 karar sayılı ilâmında; döviz transferinin imkânsızlığı sebebiyle mevcut mukavelelerin yeni şartlara göre gözden geçirilmesi, fiyat artışlarının ve müteahhitlerin zararlarının nazara alınması ve transfer imkânsızlığı sebebiyle mütaahhitlerin sunu taksiri dışında geçen müddetlerin göz önünde tutularak müddet temdidi verilmesi mümkün ve bu hususlarda âkîd idarelerin tam bir takdir hakkına sahip buldukları açıklanmış ve istişari mahiyette karara bağlanmıştır.

Havsa içme suyu tesisine lüzumlu boru v. s. malzemenin zamanında temin edilememiş olması dolayısıyla mukavelenin 19 neü maddesine tevfikan mütaahhit müddet temdidine hak kazanmıştır.

Tesisin mukavelede bitirilmesi gereken müddet 14.3.1959 olup mütaahhide atfı kabil olmayıp yukarıda belirtilen sebepler yüzünden tesis zamanında ikmal edilememiştir. Memleket içi iktisadi şartları ve bilhassa 1958 yılındaki büyük fiyat artışları, yerli malzemenin yetersizliği ve döviz transferinin imkânsızlığının devam etmesi muvacehesinde mütaahhitlerin müracaatı üzerine durum İmar ve İskân Bakanlığına duyurulmuş ve Bakanlığımız ile Banka mümessilleri huzurunda mütaahhitler dinlenerek müddet temdidi ve fiyat farkı verilmesi hakkında esasları muhtevi

rapor Bakanlığımızca yukarıda bahsi geçen Devlet Şûrası istişarî kararının ışığı altında muvafık bulunduğu belirtilerek gereğinin ifası 4.3.1959 tarihinde Bankaya bildirilmiştir.

Bunun üzerine Banka İdare Meclisi 26.3.1959 tarih 323 sayılı kararı ile mukaveleleri 1.6.1958 tarihinden evvel imza edilmiş ve normal mukavele müddeti içerisinde mütaahhidin kusuru olmaksızın bitirilememiş olan işlere tesbit edilen bazı şartlar ve esaslar içerisinde fiyat farkı ve müddet temdidi verilmesini kabul etmiştir.

İşbu idari ve hukukî muamele ve tasarruflarla güdülen ilk gaye âmme hizmetlerinin bir an evvel karşılanmasını ve tesislerin ikmalini teminden ibarettir.

İktisadi şartların ve ithal rejiminin bilinen hususiyeti ve zorlamaları neticesinde alınmış olan 26 . 3 . 1959 tarih 323 sayılı Karara istinaden diğer mütaahhitler gibi Havsa içme suyu inşaatı mütaahhidinden de 15 . 6 . 1959 tarihli bir taahhütname alınmıştır. Bu taahhütnamede V nei madde olarak «İçme suyu tesisatı işlerinde boruların % 60 nın sevke hazır olduğu tarihten itibaren başlamak üzere ana mukavelede yazılı 18 ay içinde tesisin ikmal edileceği ve boruların Banka tarafından temin edilerek mütaahhide verileceği veya Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarından tahsis edileceği» belirtilmiştir.

Bu iş için lüzumlu boruların % 60 nın Karabük Fabrikasından sevke hazır olduğu tarih 12.6.1959 ve buna göre de işin tamamlanması gereken tarih 18 ay sonraya isabet eden 12.12.1960 günüdür.

Tesisin bu tarihte tamamlanamaması karşısında yapılan inceleme sonunda;

Mukavele keşfi tutarındaki işin mütaahhitçe 18 aydan daha kısa bir zamanda yapılmasına mukabil:

1. İlk keşifte 2 kuyu düşünülmesine mukabil yeraltı suyu durumu isabı, 4 kuyu açılmasının gerekmesi,

2. Kuyu yerinde ve su miktarında vâkı değişme sonucuna göre 26 . 5 . 1960 tarihinde projenin yeniden yapılması ile tetkik ve tasdik için geçen zaman,

3. Yeni esaslara göre 18.9.1961 de tasdik edilen projeye göre lüzumlu yüksek basınca dayanacak 2428 m. borunun sevkine Demir ve Çelik İşletmesince 11 . 10 . 1961 tarihinde başlanabilmesi,

4. Mukavele keşfine nazaran çok daha fazla miktarda iş yapılması zarureti,

Gibi sebeplerle mütaahhidin sunu taksiri dışında işin seyrine vâkı gecikmeler karşılığı müddete ilâve edilerek nihai ikmal tarihi 5.11.1962 olarak hesaplanmıştır.

Öte yandan, yukarıda açıklanan sebepler işin gecikmesine sebeb olduğu gibi, mütaahhidin de ihmali görülerek, 5.11.1962 tarihinden itibaren mukavele gereğince iş cezalı müddete girmiştir. Cezalı müddet içerisinde de mütaahhidin yeter bir çalışma göstermemesi üzerine 14.6.1963 tarihinde mukavelesi feshedilerek teminatı irat kaydedilmiştir.

Mütaahhidin «Mevsimin fazla miktarda yağışlı geçmesi karşısında cezalı müddetten yeteri kadar faydalanamadığını beyanla esas kısmı bitip elektrik, montaj, havai hat ve trafo gibi işleri kalmış bir durumda iken işi bitirmekten mahrum ve daha fazla mağdur olmasına sebeb olunmaması» şeklindeki talebi karşısında ve ayrıca fesih muamelesinin, intacı, kalan işlerin ihalesi ve tamamlanmasındaki müşkilât ve lüzumlu zaman göz önüne alınarak müddet cezası ve diğer her türlü haklar baki kalmak üzere İller Bankasınca mütaahhide taahhütname ile 45 günlük bir müddet verilmiştir. Bu tesiste hazırlanan son keşfine göre yapılması lüzumlu işlerin yekûnu 1 548 600 liradan ibaret olup mütaahhit 11 . 6 . 1963 tarihine kadar 1 491 500 liralık kısmını yapmıştır. Böylece yukarıda bahsedilen 45 günlük müddet içerisinde mütaahhidin tesisi ikmal için yapması gereken iş 57 100 T. L. tutarındadır.

Mütaahhit bu müddet zarfında 40 000 liralık malzemeyi iş başına sevk ederek elektrik direklerinin dikimi işine başlamış bulunmaktadır.

26 . 7 . 1963 tarihinde mütaahhide yapılan tebligat gereğince; bu 45 günlük müddetin sonunda da mezkûr 57 100 T. L. lık bakiye iş geçici kabule hazır şekilde tamamlanmadığı takdirde fesih formalitesi tamamlanarak geri kalan işler bankaca yaptırılacaktır.

Ancak, işin tamamlanması için İller Bankası İstanbul Bölgesine gönderilen paranın sarf şeklinde tereddüde düşüldüğünden, bu tereddüdün giderilmesi için vâkı yazışma için bir miktar zaman kaybedilmiş durumdadır.

Tesisin en geç Ekim ortasında tamamlanarak işletmeye açılması gerekmektedir.

4 — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ili Havsa ilçesinde emniyet teşkilâtı kurulması hakkında ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Hafız Oğuz Bekata'nın yazılı cevabı (7/343)

Özü : Edirne ili Havsa ilçesinde emniyet teşkilâtının kurulmasının mümkün olup olmayacağına dair İçişleri Bakanlığından yazılı soru.

Millet Meclisi Başkanlığı eliyle
İçişleri Bakanlığına

Hudut bölgesi olan, gündün güne büyüyen ve turistik değer taşıyan Edirne ili Havsa ilçesinde polis teşkilâtı kurulması hakkında Bakanlıkça bir hazırlık veya tasavvur var mıdır? Sayın Bakanın mütaaddit vesile böyle bir teşkilât kurulması lehinde izhar ettikleri şahsi kanaatlerle paralel olarak, teşkilâtın süratle kurulması mümkün olabilecek midir?

Yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

7.8 1963

Fahir Giritlioğlu
Edirne Milletvekili

T. C.

İçişleri Bakanlığı 21.9.1963
Emniyet Genel Müdürlüğü
117157

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 20.8.1963 gün ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/343-6396/37880 sayılı yazı.

Edirne ili Havsa ilçesinde emniyet teşkilâtı kurulması hakkında ne düşünüldüğüne dair Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi incelendi :

Polis memurluğuna isteklilerin azlığı dolayısıyla Emniyet Genel Müdürlüğünün, illerdeki 1 000 den fazla polis münhallerinin kapatılması bütün gayretlere rağmen mümkün olamamaktadır.

Bütün illere tesir eden bu kadro imkânsızlığı dolayısıyla Havsa ilçesinde polis teşkilâtının kurulması bugün için mümkün görülememektedir.

İllerde, mevcut imkânsızlıkların giderilmesi sağlandığı takdirde bâzı ilçelerde emniyet teş-

kilâtı açılması hakkındaki istekler ile birlikte Havsa ilçesinin durumu da göz önünde bulundurulacaktır.

Arz ederim.

H. O. Bekata
İçişleri Bakanı

5. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı Ömerhacılı belediye hudutları dâhilinde harmanları yanan şahıslara hibe yoluyla yardım yapıp yapılmayacağına dair yazılı soru önergesi ve Başbakan adına İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın yazılı cevabı (7/347)

(Millet Meclisi Başkanlığına

Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı Ömerhacılı Belediyesinin hudutları dâhilinde; ilişik listede isimleri belirtilen şahısların harmanları müessif bir kaza eseri olarak tamamıyla yanmış, bu suretle hem bir kısım vatandaşlarımız zarara uğramış ve hem de millî servetimin bir kısmı heba olmuştur.

Hâdisenin akabinde Ömerhacılı'daki mevcut âcil durum, Ziraat Bakanı Sayın Melmet İzmen'e 15 ve 16 Ağustos 1963 günlerinde olmak üzere iki defa ve Başbakan Yardımcısı Sayın Turhan Feyzioğlu'na da 20 Ağustos 1963 günü arz ve izah edilmiş bulunmaktadır.

Hiç şüphesiz, yangın felâketine mâruz kalan Ömerhacılıların bu acılarının telâfisi Hükümetin, zamanında ve hibe olarak yapacağı yardıma ve mağdurlara gelecek hasat nevsimine kadar temin edeceği kredi kolaylıklarına bağlı olacaktır. Bu itibarla :

1. Yangın felâketine uğrayan Ömerhacılı halkına Kızılay gibi hayır kurumları imkânları ile, Hükümetin elindeki sair kaynaklardan hibe olarak yardım yapıp yapılmıyacağıının,

2. Hibe olarak yardım yapılacaksa, yardım miktarlarının,

3. (Sözü geçen felâketzedeler; Devlete ve hususi şahıslara olan yıllanmış borçlarını ödüyebilmek, tohumluklarını temin etmek, önümüzdeki hasat devresine kadar hayvan yemlerini ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak hususunda bütün ümitlerini bu yanan harmanına bağlamış ve şimdi ise ellerinde hiçbir şeyleri ve hattâ bâzılarının geçim imkânları dahi kalmamış bulunduğuna göre :

M. Meclisi B : 144 27.9.1963 O : 1

a) Bu şahısların Devlete ve Ziraat Bankasına olan bilûmum borçlarının gelecek hasat dönemine kadar tecil edilip edilmeyeceğinin,
 b) Yeni ekim için tohumluk ihtiyaçlarının aynen karşılanıp karşılanmayacağına,
 c) Keza önümüzdeki hasat mevsimi sonuna kadar, mağdurlara hayvan yemi, tarla,

avadanlık ve koşum hayvanları alımında kullanılmak ve zâti ihtiyaçlarını temin etmek için yeni kredi verilip verilmeyeceğinin,

Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

Memduh Erdemir
 Kırşehir Milletvekili

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Buğday Araba	Çavdar Araba	Arpa Araba	Fiğ Araba	Bırçak Araba	Zeyrek Araba
1	Osmanoğlu Sittik Can	100	25	25	10	8	
2	Ali kızı Fatma Karaca	30					
3	Şuayipoğlu Turan Göçmen	100				20	
4	Hacıoğlu Salih Can	100		50	10		4
5	Hüseyinoğlu Alim Can	100		5	10	10	
6	Hüseyinoğlu Atıf Can	100				10	
7	Hasanoğlu Ramazan Maraş	170	20	10			
8	Haydaroğlu Gazi Gökçek	150	20	10			
9	Siddikoğlu Ali Dede	40					
10	Alioğlu Şiharap Dede	50					
11	Süleymanoğlu Siddik Yıldırım	25	26				
12	Kadiroğlu Rıza Baytemir	15					
13	Kadiroğlu Hacı Baytemir	15					
14	Musaoğlu Tahsin Aslan			15			
15	Duranoğlu Arap Yeni	150	15	20	10	10	
16	İsmailoğlu Niyazi Koç	50					
17	Tahiroğlu Vezayir Aslan	50	40	10	5	10	
18	Alioğlu Derviş Kılıç	120	50		10		4
19	Mevlûtoğlu Veli Gökçek	50	6	3	3	5	
20	Mevlûtoğlu Nuri Gökçek	30	15	3	3		
21	Selâhattinoğlu Hasan Altıntaş	20	35	10			
22	Süleymanoğlu Salih Altıntaş		35				
23	Fettahoğlu Mustafa Taşkın	20					
24	Mehmetoğlu Mustafa Maraş			10			
25	Hacıoğlu Karaca Can			30			
26	Yusufoğlu Battal Çiğal	30					
27	Osmanoğlu Süleyman Gökçek	25					
28	Arap Gökçek	100	20	20			
29	Alioğlu Hacı Aslan		20				
	Umumi yekûn	1 640	327	221	61	73	8

Kaman kazası - Ömeracılı kasabasında 13 . 8 . 1963 Salı günü saat 18,00 sıralarında çıkan yangında hasara uğrayan harmanların listesidir.

T. C.

İmar ve İskân Bakanlığı 21 . 9 . 1963
Mesken G. Md.
Âfetler ve Mali İş. D.
Sayı : 10404

Konu : Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in yazılı soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir tarafından Başbakanlığa yöneltilip, Başbakanlığınızın 24 . 8 . 1963 tarihli ve 7/347. 6466-38202 sayılı yazılıyla Başbakanlığa gönderilen yazılı soru önergesi karşılığıdır.

Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı Ömerhacılı Belediye hudutları dâhilinde harmanları yanan şahıslara hibe yolu ile bir yardım yapılmasına dair adı geçen önerge incelendi.

Malûmları olduğu üzere, Bakanlığın ancak, 7269 sayılı Kanunun kapsamına giren deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi gibi âfetlerde yapıları ve âmme tesisleri umumi hayata müessir olacak derecede zarar gören veya zarar görmesi muhtemel olan yerlere faizsiz borç suretiyle mesken yardımı ve teknik yardım yapmakta, bu gibi âfetlerde açıkta kalanların haftalık iâşe ve ibadeleri ile, kurtarılmaları gibi işler için de valilikler emrine âcil yardım olarak para göndermektedir.

Adı geçen yangında ise, meydana gelen yangın, yapılarda ve âmme tesislerinde umumi hayata müessir olacak derecede bir zarar meydana getirmediğinden, ilgililere Bakanlığınca bir yardım yapılmasına kanuni imkân bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Başbakan adına
Ord. Prof. Dr. F. K. Gökay
İmar ve İskân Bakanı

6. — *Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, kuru soğanın ihracı hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve Ticaret Bakanı Ahmet Oğuz'un yazılı cevabı (7/365)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Ticaret Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracı olun-

masını saygı ile arz ve rica ederim.

Sadrettin Çanga
Bursa Milletvekili

Soru : Bu yılki kuru soğan mahsulünün bol olduğu anlaşılmaktadır.

Zaman zaman ihraç konusu olan kuru soğan'ın bu yıl ihracı için Hükümet ne düşünmektedir?

T. C.

Ticaret Bakanlığı 24 . 9 . 1963
Dışticaret Dairesi
5/13885
Şube remzi ve No. 322.74.2

Konu : Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın kuru soğan ihracı ile ilgili yazılı sorusu hak.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 9 . 9 . 1963 tarih ve 7/365-6524-38384 sayılı yazı.

Kuru soğanın ihracı hususunda ne düşünüldüğüne dair Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga tarafından verilen yazılı soru önergesi tetkik olunmuş ve bu husustaki malûmat aşağıya çıkarılmıştır.

Diğer ihraç maddelerimizde olduğu gibi kuru soğanın ihracatı hususunda da Bakanlığımız gerekli çalışmaları yapmış, kuru soğan mevzuunda madde etüdü tamamlanmış olup, ilgili ithalâtçi firmalarla temasa geçilerek kuru soğan ihracatımızın artırılması, piyasa durumu ile rakip memleketler, soğan türleri, ambalâj, fiatlar, beş yıllık ithalât, ihracat ve istihlâk rakamları vesaire hakkında elde edilecek malûmatın derlenerek ithalâtçi firmaların adresleri ile birlikte ilgili teşekküllerimize gönderilmesi dışkollarımızdan istenmiştir. Kuru soğan mevzuunda Bakanlığımızca hazırlanan etüdüün bir nüshası ilişikte sunulmaktadır.

Bahis konusu etüdümüzde de işaret edildiği gibi, 1955 yılından sonra kuru soğan ihracatımız Dışticaret istatistiklerinde ayrı ve müstakil olarak gösterilmediğinden bu hususta elimizde kesin rakamlar mevcut bulunmamakla beraber İstanbul limanından son senelerde ihraç edilen kuru soğanın menşe şahadetnamelerinden çıkarı-

an miktarı, bir fikir vermesi bakımından aşaya çıkarılmıştır.

Yıl	Kg.
1959	4.000
1960	905.000
1961	683.000
1962	200.000

Diğer taraftan soğan ihracı, iki taraflı anlaşmalı memleketler hariç, tamamen serbest bırakılmıştır.

Memleketimiz soğan yetiştirmek bakımından müsait iklime ve diğer imkânlarla sahip bulun-

makta ve bilhassa Karacabey kantartopu einsi iyi kaliteli ve dayanıklı olması bakımından ihraça salih durumdadır.

Aneak, etüdümüzde de belirtildiği gibi soğan ihracatımızın geliştirilmesi için herşeyden evvel islah edilmiş ve ihraça elverişli soğan einslerinin tesbiti ile, istihsal bölgelerimizde bu eins soğan tohumunun ekilmesinin ve üstün kaliteli soğan yetiştirilmesinin temini gerekmektedir.

Keyfiyeti saygı ile arz ederim.

Ticaret Bakanı
Ahmet Oğuz

T. C.

Ticaret Bakanlığı
Dışticaret Dairesi

5/

Ankara,

Dosya No. 322.74.1

Konu: Kuru Soğan ihracı Hk.

İhraç maddelerimiz arasında yer alan kuru soğan (Dignons, onions, Zwiebel) ihracatının dış piyasalarda devamlı ve istikrarlı bir şekilde inkişafının sağlanması maksadıyla bu madde hakkındaki lüzumlu malûmat aşağıda verilmiştir.

I - İstihsal :

A) Miktar :

a) Memleketimizin son 11 senelik soğan istihsalı şöyledir :

1951	193 000	Ton	1957	464 000	Ton
1952	222 000	»	1958	405 000	»
1953	302 000	»	1959	424 000	»
1954	285 000	»	1960	400 000	»
1955	300 000	»	1961	410 000	»
1956	358 000	»			

b) Bölgeler itibariyle son 3 senelik soğan istihsalı (ton)

			1958	1959	1960
I	Bölge	(Orta - Kuzey)	61 941	63 859	30 754
II	»	(Ege)	49 655	48 992	46 369
III	»	(Marmara)	104 905	115 049	122 091
IV	»	(Akdeniz)	26 395	39 376	30 349
V	»	(Kuzey - Doğu)	21 266	19 960	20 515
VI	»	(Güney - Doğu)	20 076	20 993	26 401
VII	»	(Karadeniz)	14 575	21 820	13 527
VIII	»	(Orta - Güney)	30 322	29 970	38 325
IX	»	(Orta - Güney)	75 865	63 981	71 669

B) İstihsal bölgeleri :

Soğan ziraati memleketimizin hemen her bölgesinde bahçe ziraatinin tabii bir mahsulü olarak yapılır. Ancak, Karacabey ve Trakya'da geniş mikyasta soğan ekimi yapılır.

Başlıca istihsal bölgeleri Nevşehir, (Derinkuyu, Ürgüp, Avanos, Kozaklı, Hacıbektaş ve Gülşehir kazaları), Eskişehir, Karacabey, Sakarya, Konya, Kütahya, Erzincan, Trakya'dır.

II - A) Maddenin bünyesi, istihsal tekniği, türleri :

Soğan, taze ve kuru olmak üzere iki şekilde istihlak edilmektedir.

Yurdumuzun soğan istihsalı çok yüksek olduğu halde, çeşitlerin çokluğu daha doğrusu ekilmekte olan çeşitlerin çok karışık tiplerden müteşekkil olması sonucu, soğanların bugüne kadar fazla miktarda ihracına imkân vermemiştir.

Yeşilköy - İstanbul Zirai Araştırma Enstitüsünün yaptığı araştırmalara göre, memleketimizde yetiştirilen soğan çeşitlerinden şekil itibariyle yalnız, «Kantartopu» çeşidi Orta - Avrupa'nın «Zittaner Riesen» çeşidine benzemektedir. Ancak, «Zittaner Riesen» çeşidinin eti beyaz olduğu halde «Kantartopu» nunki mora çalan esmerdir. Tahminlere göre, yurdumuzda yetiştirilen soğanların ancak % 5 i yani takriben 20 000 tonu bu çeşittendir.

Trakya'da yetiştirilen soğanların eti daha sert olduğundan daha dayanıklıdır. Halbuki Karacabey soğanlarının eti daha kalın ve rutubet nisbeti daha yüksektir. Trakya'nın Silivri ve Uzunköprü malları daha iyidirler.

Baş soğan ancak 3 senede elde edilir. İlk sene baş soğandan tohum elde edilir ki, adına «barut» denir; ikinci sene «arpaçık» adı verilen fidelik küçük soğanlar ve üçüncü yıl da bundan baş soğan elde edilir.

Memleketimizde soğan nesli ıslah edilmemiştir. Asırlardan beri tohumunda seleksiyon düşünülmemiştir. Bir tarlaya arpacık soğanı ekildiği zaman çıkan mahsul şu vasıfları havi soğanlar karışık haldedir. Sarı soğan, kırmızı soğan, beyaz soğan; yuvarlak, basık, yumru, konik olarak her rengin ayrı ayrı çeşitleri, irili ufaklı; tad bakımından keskinacı, acı, göz yaşartıcı, tatlı, elma gibi tatlı.

B) Standardizasyon durumu :

Soğanlarımızı, boy, şekil ve görünüş itibariyle bir tip meydana getirilse bile, etinin rengi ve evsaf itibariyle cezri bir standardizasyona tabi tutmak güç olmaktadır. Ancak, Türk Standart Enstitüsünce «Soğanlara ait müşterek kalite standartları» hazırlanmıştır.

C) Kullanıldığı yerler :

Soğan gıda maddesi olarak kullanılmaktadır.

III - Ambalaj durumu :

Soğan halihazırda çuvalar içerisinde sevk edilmekte ve ihracatı yapılmaktadır.

IV - İhracat :

Yurdumuzun 400 000 tonu aşan genel soğan istihsalinden son yıllarda İngiltere, Yunanistan, Lübnan ve Arjantin'e ufak partiler halinde ihracat tecrübeleri yapılmış ve sevkiyatta da muvaffak olunmuştur. Bulgaristan'a da 1952 yılında 100 ton arpacık soğanı ihracatı yapılmıştır.

A) Miktar :

Dış ticaret istatistiklerine göre, 1955 e kadar soğan gümrük tarife cetvellerinde «kuru soğan» adı altında ihraç rakamları gösterildiği halde 1955 ten sonra 07.04.00 numarada (Sebzeler, kurutulmuş suyu alınmış ve tabahhur ettirilmiş, parça veya dilim halinde kesilmiş olsun, olmasın) ibaresi altında ihraç rakamları gösterilmeye başlanmıştır.

Bu sebeple Türkiye'nin yıllık kuru soğan ihraç rakamları tesbit edilememiş olmakla beraber bu hususta bir fikir verebilmek için son yıllarda yalnız İstanbul Limanından ihraç edilen kuru soğanın menşe şahadetnamelerinden alınan miktarlar ile 1952 - 1956 yıllarına ait rakamlar şöyledir :

İstatistik yıllığına göre memleket
ihracatı

İstanbul Ticaret Odası'na verilen menşe
şahadetnamelerine göre İstanbul'dan
ihracat

Yıl	Ton	Yıl	Ton
1952	555	1957	—
1953	6 187	1958	—
1954	2 600	1959	4
1955	—	1960	905
1956	—	1961	683
		1962	200

B) İhraç devresi :

Soğan sonbahar, kış, ilkbahar aylarında her zaman ihraç olunabilir.

C) Rakip memleketler :

Bulgaristan, Yugoslavya, İtalya, Macaristan, Polonya, Holânda, Portekiz, İspanya ve Mısır'dır.

Natürel soğan ihracatında «Mısır» senede 150 000 ton ihracatı ile söz sahibi bir memleket durumundadır.

Dünyanın her tarafında çeşitleri birbirine benzemektedir.

Ancak, bâzı memleket soğanları değişiklik arz eder.

a) Polonya soğanları : Bu memleketin iklimi yağmurlu ve rutubetli olduğundan dayanma kabiliyetleri düşüktür. Çabuk çürür ve çabuk filizlenir.

b) Holânda soğanları : İklimi Polonya'ya benzediğinden aynı durumdadır.

c) İspanya soğanları : Kalitesiz, küçük boyda, verimsiz toprakların mahsülü olduğundan iyi vasıfta değildirler.

d) Mısır soğanları : Oldukça dayanıklı iyi kaliteli ve aşağı - yukarı bizim soğanlarımız aya-rındadır.

Holânda, Polonya, İspanya soğanları nisbeten ıslah edilmiş soğanlardır. Alıcı bunları alırken ne tad ve vasıfta olduğunu bilmektedir. Bu memleketlerin soğanlarına Avrupa piyasası alışmıştır.

Mısır soğanları her ne kadar bu kıymetleri pek taşımazsa da o memleket de soğan satışında iklim bakımından elverişli bulunmaktadır. Mısır'da kuru soğan Nisan, Mayıs aylarında istihsal olunur. Avrupa piyasasında soğanın çekildiği zamana tesadüf eden Mayıs, Haziran, Temmuz aylarında Mısır soğanının satışı yapılır. Mısır'da satılmıyan ufak boy ve şekilsiz soğanlar «soğan tozu» haline getirmek için tesisler mevcuttur. Bu tesisleri orada takriben 20 yıl evvel Almanlar kurmuşlardır.

D) Müstehlik memleketler :

B. Amerika, Batı - Almanya, İngiltere ve Belçika'dır.

Batı - Almanya'nın yıllık soğan sarfiyatının 140 000 ton civarında olduğu, bunun 20 - 25 000 ton kadarının dâhilden istihsale 120 000 tonunun da ithalâtla karşılandığı anlaşılmıştır.

Diğer Avrupa memleketlerinin de an az 80 000 ton kadar ithalât kabul edileceği ve cem'an bugün için karşımızda 200 000 ton soğan alabilecek bir pazar bulunduğu düşünülmektedir.

İsviçre'nin kuru soğan ithalâtı ve piyasa durumu hakkında Bern Ticaret Müşavirliğimizden alınan 7 . 8 . 1963 tarihli 629 sayılı yazıda,

İsviçre'nin soğan ithalâtı ve piyasa durumu hakkında yapılan tetkikat neticesi aşağıda gösterilmiştir :

İthalât :

Son üç yıllık soğan ithalâtı, miktar, kıymet ve memleketler itibariyle şöyledir :
dir.

	1960		1961		1962	
	Ton	FrS	Ton	FrS	Ton	FrS
Fransa	474	354 599	483	415 583	472	689 818
İtalya	2 736	1 303 804	2 475	1 825 319	4 379	3 135 636
Holânda	484	169 953	597	250 472	521	370 864
İspanya	302	107 133	1 759	700 207	1 501	745 263
Polonya	62	20 290	219	77 720	256	117 421
Çekoslovakya	236	256 867	1 152	303 678	1 174	42 600
Macaristan	1 749	476 861	1 302	509 751	1 903	603 499
Mısır	3 432	1 100 452	3 004	1 386 414	3 562	2 169 559
Diğerleri	26	9 702	30	10 662	13	11 996
Yugoslavya	—	—	39	13 610	—	—
U. S. A.	—	—	246	137 306	—	—
Arjantin	—	—	11	22 333	22	91 983
Batı - Almanya	—	—	—	—	22	41 326
Güney - Afrika	—	—	—	—	212	199 428
Suriye	—	—	—	—	38	15 670
Lübnan	—	—	—	—	62	28 670
Toplam	9 501	3 595 681	11 317	5 656 062	13 138	8 263 733

Yukardaki tablonun tetkikinden anlaşılacağı üzere, İsviçre'nin soğan ithalâtı son üç yıl zarfında ortalama ikişer bin ton artarak, 1962 yılında 13 138 tona ulaşmıştır.

Başlıca satıcı memleketler, ehemmiyet sırasına göre, İtalya, Mısır, Macaristan, İspanya, Çekoslovakya'dır.

Kalite ve ambalaj :

İlgili ithalâtçıların ifadesine göre, İsviçre'de tercih edilen soğan cinsi, Mısır'da yetiştirilen yaz soğanıdır. Bu cins soğan sıcakta filizlenmediği gibi, nakliyata da diğerlerinden daha fazla mukavimdir.

Diğer memleketler menşeli soğanlar Mart ayından sonra sevkiyata elverişli bulunmamaktadır.

İsviçre'nin soğan ithalâtında teamül halinde 25 kiloluk jüt torbalar kullanılmaktadır. Mezkûr ambalaj malzemesinin memleketimizde tedariki güç veya mümkün olmadığı takdirde, ihracatçılarımızın İsviçre'li alıcılarla mutabakata vararak, İsviçre piyasasının arzusunun uygun bir ambalaj şekli tâyin etmeleri tavsiyeye şayan görülmektedir.

Gümrük resmî ve ithal rejimi :

Soğan ithalâtında gümrük resmî, kental başına 4,20 İsviçre frangı'dır.

İsviçre'nin 1963 yılı soğan rekoltesi bizde ve diğer bir çok memleketlerde olduğu gibi (Polonya hariç) pek müsait bulunduğundan, Ocak 1964 ayna kadar ithalâta müsaade edilmeyeceği ve yerli rekoltenin istihlâkını mütaakıp, ithalât yapılacağı ifade olunmaktadır.

Bunula beraber, rekolte, istihlâk ve binnetice ithalât durumunda daha evvel husule gelebilecek bir değişiklik ihtimaline binaen, ihracatçılarımızın şimdiden İsviçre'li ithalâtçılarıyla temasa geçmeleri faydalı mülâhaza edilmektedir. Bu arada soğan ithal eden, Batı Almanya, Avusturya ve diğer Avrupa memleketleri nezdinde de teşebbüse geçmeleri faydalı olacaktır.

Fiyatlar :

Piyasadan edindiğimiz malûmata nazaran, Macaristan malları İsviçre hududu teslimi, gümrüksüz kilosu 0,32 frs,

İtalya menşeli soğanlar, İsviçre hududu teslimi, gümrüksüz kilosu 0,24 frs.

Olmakla beraber, şimdilik ithalât yapılmamaktadır.» denilmektedir.

İsviçre'li soğan ithalâtçıların adresleri ilişik II numaralı cetvelde gösterilmiştir.

Dünyanın en büyük soğan müstehliki olan B. Amerika soğan kesilmiş, kurutulmuş veya suyu alınmış bir şekilde ithal eder.

V - İhracatçı firmaların adresleri :

Soğan ihracatçısı firmaların adresleri ilişik cetvelde gösterilmiştir.

VI - Soğanlarımızın ıslahı ve ihracatımızın gelişmesi için alınması gerekli tedbirler :

Harecâlem olan kuru soğanımız ve bilhassa Karacabey Kantartopu dediğimiz soğan dayanıklı, iyi kaliteli ve Mısır soğanlarından üstündür. Türkiye, soğan yetiştirme bakımından en iyi iklime ve imkânlarla sahib bir memleketdir.

Ayrıca, Avrupa piyasası gibi çok geniş bir soğan pazarına maliktir. Durumun böyle olmasına rağmen soğan ihracatımız çok düşük bulunmaktadır.

Bunun başlıca sebepleri ise ;

a) Memleketimizde soğan neslinin ıslah edilmemiş olması,

b) Soğanlarımızın renk, tad ve şekil bakımından birbirini tutmamaları,

dır.

Memleketimizin Avrupa müstehlik pazarına yakın oluşu ve ikliminin soğan ziraatine elverişli bulunması bizim için mühim, avantajlı olarak kabul edilmektedir. İhracatta müstehlik memleketlerin talebini karşılayabilecek duruma gelebildiğimiz takdirde bugünkü piyasaya göre 15 milyon dolârlık bir döviz memlekete girebilecektir.

Durumun önemini gören Tarım Bakanlığı ilgilileri Trakya bölgesini soğan istihsal bölgesi haline getirmeyi, orada ıslah edilmiş tohumla Avrupa piyasasının isteğine uygun soğan tipleri yetiştirip ihraca tahsis etmeyi halihazırda istihsal edilen soğanların iç sarfiyata bırakılmasını düşünmektedir.

Soğan ihracatımızın gelişmesi için,

1. Bâzı bölgelerde yerli soğan ziraatini menedip Avrupa'dan getirtilecek ıslah edilmiş soğan tohumlarının ektirilmesi,

2. Avrupa soğanı yetiştirilecek bölgelerin dışında kalacak bölgelerdeki soğanların seleksiyonlarına ve türlerinin ıslahına bir an evvel başlanılması,

3. İhraca tahsis edilecek soğanların tür, boy, renk ve tat bakımından mümkün olduğu kadar bir yakınlık arz etmesine çalışılması,

4. Soğanlarımızın kesilip suyunun alınması (deshydration) ameliyesinin yapılması,

5. Soğanlarımızın ıslahı ve seleksiyona tabi tutulmuş yabancı soğan tohumlarının temini hususunda Tarım Bakanlığınca gerekli tedbirlerin alınması,

6. Soğanlarımızın dış piyasalarda tanıtılması için ilgililerce gayret gösterilmesi,

7. İhracatçılarımızın dış temaslarını artırmaları, zaruri bulunmaktadır.

VII - İhracatçı firmaların adresleri :

Soğan ihracatçısı firmaların adresleri ilişik cetvelde gösterilmiştir.

VIII - Akredite bulunduğunuz memleketteki ilgili ithalâtçılarla temasa geçerek kuru soğan satışının artırılmasının temini için gerekli imkânların araştırılması, piyasa ile rakipler, soğan türleri, ambalâj, fiyatlar, beş yıllık ithalât, ihracat ve istihlâk rakamları ve saire hakkında derlenecek malûmatın ithalâtçı adresleriyle birlikte Bakanlığımız Dış Ticaret Dairesi ile Standardizasyon Müdürlüğüne, Tarım Bakanlığınca, Türkiye Odalar Birliğine, İzmir, Mersin ve İstanbul İhracatçı birliklerine, Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığına, İhracatı Geliştirme Etüt Merkezine gönderilmesi rica olunur.

Selçuk D. İnan
Ticaret Bakanlığı
Dış Ticaret Dairesi
Başkan Yardımcısı

Dağıtım :

Gereği için, bütün dış kollarımıza, bilgi için, Tarım Bakanlığına, İç Ticaret Genel Müdürlüğüne, Standardizasyon Müdürlüğüne, Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığına, Türkiye Odalar Birliğine, İzmir, Mersin ve İstanbul İhracatçı birliklerine, İhracatı Geliştirme Etüt Merkezine, Türk Standartları Enstitüsüne ,Ankara ve Ege Üniversiteleri Ziraat fakültelerine gönderilmiştir.

(Ek : I)

Soğan ihracatçısı firmalar

Engin Çoksoy
Büyük Kardiçali Han 236/B
İzmir

M. V. J. Taranto ve Kumpanyası Koll. Şti.
Fevzi Paşa bulvarı No. 15/17
İzmir

J. Taranto ve Mahdumları
Halefi Leon Taranto
860. sokak No. 13/A
İzmir

Yomtov Çikurel Mahdumları
Jak ve Beni Çikurel Koll. Şti.
Gazi bulvarı No. 37
İzmir

Jakar Ticaret Evi
Şehit Fethi Bey cad.
Akgerman Han No. 60/61
İzmir

(Ek : II)

İsviçreli yaş meyva ve sebze ithalâtçıları

Bananen - Frucht A. G.
Ausstellungsstrasse 100
Zürich 5

Walter Affolter
Lindenhafstrasse 32
Bâle

Gebr. Bianca
Hafnerstrasse 10
Zürich 5

Agruma A. G.
Elisabethenstrasse 85
Bâle

Friedrich Born S. A.
Grosminsterplatz 9
Zürich

Verband Schweiz. Konsumvereine
Thiersteinerallee 14
Bâle

MIGROS - Genossenschaftsbund
Limmatstrasse 152
Zürich 5

Beck Co.
Laupenstrasse 20
Berne

Müller Dubs
Import - Agentur
Postfach
Zürich 1

Berger S. A.
Lorrainestrasse 27
Berne

M. Meclisi B : 144 27. 9. 1963 O : 1

Louis Ditzler S. A.
Reinacherstrasse 10
Bâle

Angelo Gardelli
Sierenzerstrasse 33
Bâle

J. Lieblich Co.
Solothurnerstrasse 50
Bâle

Rodi - Fructus
Viaduktstrasse 12
Bâle

Mercator A. G.
Import - Export
Bleicherweg 15
Zürich 1

Gerber - Burger
Burgerstrasse 25
Burgdorf / BE

Primeurs S. A.
Gare C. F. F.
Neuchâtel

R. Bourgeois S. A.
Rue Céard 5
Genève

François Brasier
Rue Henri Blanvalet 22
Genève

Paul MARTIN
Avenue J. J. Mercier 4
Lausanne

Poli Sergio
Côtes de Montbenon 7
Lausanne

Manuel Munoz
Seestrasse 23
Zollikon / ZH

(Yeter sayi yoktur.)

Üye sayisi : 450
 Oy verenler : 171
 Kabul edenler : 120
 Reddedenler : 38
 Çekinseler : 13
 Oya katılmayanlar : 270
 Açık üyelükler : 9

[Kabul edenler]

ADANA
 Mehmet Geçiođlu
 Ahmet Karamüftüođlu
 Cavit Oral
AFYON KARAHİSAR
 Halük Nur Bâki
 Asım Yılmaz
AMASYA
 Reşat Arpaciođlu
 Mustafa Kemal Karan
ANKARA
 Burhan Apaydın
 Nihat Berkkan
 Emin Paksüt
ANTALYA
 Etem Ağva
 Rafet Eker
 Nihat Su
ARTVİN
 Saffet Eminagođlu
AYDIN
 Orhan Apaydın
BALIKESİR
 Süreyya Koç
BURDUR
 Nadir Yavuzkan
BURSA
 Edip Rüşti Akyürek
 Sadrettin Çanga
ÇANAKKALE
 Burhan Arat
 Süreyya Endik
 Şefik İnan
ÇANKIRI
 Rahmi İnceler

ÇORUM
 Nuri Ahıskalođlu
 Hilmi İncesulu
DENİZLİ
 Sinan Bosna
 Mehmet Çobanođlu
DIYARBAKIR
 Adnan Aral
 Hilmi Güldoğan
 Recai İskenderođlu
EDİRNE
 Fahir Giritlioğlu
ERZİNCAN
 Zeynel Gündođdu
ERZURUM
 Cevat Dursunođlu
 Gıyasettin Karaca
 Şerafettin Konuray
 Adnan Şenyurt
ESKİŞEHİR
 İbrahim Cemalcılar
 Celâlettin Uzer
GAZİANTEP
 Ali İhsan Göğüş
 Mithat San
GİRESUN
 Ali Cüceoğlu
 Mustafa Kemal Çilesiz
 Naım Tirali
GÜMÜŞANE
 Necmeddin Küçüker
 Nureddin Özdemir
HATAY
 Ahmet Sırrı Hocaođlu
 Şekip İnal
 Sâki Zorlu

İÇEL
 Mehmet Ali Arslan
 Yahya Dermancı
 Sadık Kutlay
İSTANBUL
 Ratip Tahir Burak
 Ali Coşkun Kırcı
 Hilmi Oben
 Reşit Ülker
 Sabri Vardarlı
İZMİR
 Osman Sabri Adal
 Şeref Baksık
 Arif Ertunga
 Necip Mirkelâmođlu
 Kadri Özek
 Lebit Yurdođlu
KARS
 Kemal Güven
 Kemal Okyay
 Bahtiyar Vural
 Rıza Yalçın
KASTAMONU
 Ali Özdikmenli
KAYSERİ
 Mehmet Göker
 Mehmet Sağlam
 Bahri Yazır
KIRKLARELİ
 Abdurrahman Altuğ
KONYA
 İrfan Baran
 İhsan Kabadayı
 Rüşti Özal
 Fakih Özfakih
 Fakih Özlen

KÜTAHYA
 Ahmet Bozbay
 Ali Erbek
 Rauf Kıray
MANİSA
 Şevket Raşit Hatipoğlu
MARDİN
 Mehmet Ali Arıkan
 Esat Kemal Aybar
 Şevki Aysan
 Vahap Dizdarođlu
 Talât Oğuz
MUĞLA
 Turan Şahin
MUŞ
 Saıt Mutlu
 Sami Öztürk
ORDU
 Yusuf İzzettin Ağaoğlu
 Refet Aksoy
 Ferda Güley
 Orhan Naım Hazinedar
 Arif Hikmet Onat
SAKARYA
 Burhan Akdağ
SAMSUN
 Nurettin Ceritođlu
 Fevzi Ceylân
 Fevzi Geveci
 İlyas Kılıç
SİRT
 Süreyya Öner
 Hayrettin Özgen
 Adil Yaşa

SINOP
Mahmut Alicanoğlu
SIVAS
Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Ahmet Kangal

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu
TOKAT
H. Ali Dizman
TRABZON
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner

URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
Celâl Öncel
UŞAK
Ali Rıza Akbıykoğlu
İbrahim Bulanalp

VAN
İhsan Bedirhanoğlu
YOZGAT
Mustafa Kepir
ZONGULDAK
Kenan Esengin
Suphi Konak
Mehmet Ali Pestileci

[Reddedenler]

ADANA
Hasan Aksay
İbrahim Tekin
BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Cihat Turgut
BİLECİK
Sadı Binay
BOLU
Turgut Çulha
BURSA
Ahmet Türkel

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Refet Sezgin
ÇORUM
Muzaffer Dündar
ERZURUM
Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
GİRESUN
Nizamettin Erkmen
Ali Köymen
HATAY
Ali Muhsin Bereketoğlu
İÇEL
Mazhar Arıkan

İSPARTA
Ali İhsan Balım
Mustafa Güleügil
İSTANBUL
Şahabettin Orhon
İZMİR
Şükrü Akkan
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan
Nihat Kürşat
Şinasi Osma
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
KONYA
Ahmet Gürkan

MANİSA
Nahit Yenişehirlioğlu
MARŞ
Kemal Bağcıoğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük
ORDU
Ata Bodur
TRABZON
Ekrem Dikmen
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Turgut Nizamoglu
ZONGULDAK
Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Çekinserler]

ANKARA
İsmail Gence
ARTVİN
Nihat Ata
BALIKESİR
Ahmet İhsan Kırmılı
ÇANKIRI
Şaban Keskin

DENİZLİ
Remzi Şenel
İSTANBUL
Muhiddin Güven
KASTAMONU
İsmail Hakkı Yılanlı-

oğlu
KOCAELİ
Nihat Erim
KONYA
Kemal Ataman
MANİSA
Yakup Kadri Karaos-

manoğlu
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
YOZGAT
İsmet Kapısız
ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Yusuf Aktimur
Ali Bozdoğanoglu
Kasım Gülek
Melih Kemal Küçükste-
pepınar
Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun

Ahmet Topaloğlu
ADİYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
Ali Turanlı (İ.)
AFYON KARAHİSAR
Veli Başaran (İ.)

Hasan Dinger (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özean
Rıza Polat

AMASYA
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Ataman
Raif Aybar (B.)
Osman Bölükbaşı

Fuat Börekçi (İ.)
Bülent Ecevit (B.)
Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
İbrahim İmirzahoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mıhçıoğlu
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin (B.)
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük
(B.)

ANTALYA

İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Nazmi Kerimoğlu

ARTVIN

Sabit Osman Avcı

AYDIN

Hilmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR

Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Fenni İslimyeli
Cevat Kanpulat
Mehmet Tırtoğlu

BİLECİK

Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Siddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray
Muştak Okumuş

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak (İ.)
Kemal Demir
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Fethi Çelikbaş (B.)
Mehmet Özbey

BURSA

Hikmet Akalın
İbrahim Öktem (B.)
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin (İ.)
Mustafa Tayyar
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Faruk Küreli (İ.)
Necmi Ökten (B.)
İhsan Tombuş

DENİZLİ

İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Hüdayi Oral
Âtîf Şohoğlu

DİYARBAKIR

Şehmus Arslan
Yusuf Azizoğlu (B.)
Vefik Prıncıoğlu (B.)
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul

ELÂZİĞ

Nurettin Ardıçoğlu (B.)
Naci Güray

Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Nihat Diler (İ.)
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk
Aziz Zeytinioğlu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat (İ.)
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Süleyman Ünlü (İ.)

GİRESUN

İbrahim Etem Kılıçoğlu

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan (İ.)

HATAY

Bahri Bahadır (İ.)
Abdullah Cill (İ.)

İÇEL

Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
İhsan Önal

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL

İbrahim Abak (İ.)
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Mahmut Rıza Bertan
(İ.)
Ferruh Bozbeyli
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Tahsin Demiray (İ.)
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
(B.)
Ahmet Oğuz (B.)
Oğuz Oran
Naci Öktem (İ.)
Vahyi Özarar
İlhami Sancar (B.)

Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyansan
Abdurrahman Yazgan
(İ.)

Malik Yolaç

Zeki Zeren

İZMİR

Mehmet Ali Aytas
Muzaffer Döşemeci
Ragıp Gümüşpala (İ.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Mustafa Uyar

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Kemal Kaya
Sırrı Öktem

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura (B.)
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsamettin Gümüşpala
(İ.)
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz (İ.)
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu (İ.)

KONYA

Selçuk Aytan
Kadircan Kafılı
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)

Abdüssamet Kuzueu
Faruk Sükan
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
Sait Sina Yücesoy
KÜTAHYA
Mehmet Kesen (İ.)
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
(Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Neriman Ağaoglu
Süleyman Çağlar
Muammer Erten
Nusret Köklü
Hürrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut

MARAŞ

Kemali Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu

MARDİN

Seyfi Güneşan (İ.)

MUĞLA

Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
İlhan Tekinalp

NEVŞEHİR

Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoglu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Asım Eren (İ.)
Haydar Özalp
Ruhi Soyer (İ.)
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
(İ.)
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Ekrem Alican (B.)
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Bahri Cömert
Kâmrân Evliyaoğlu
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SIIRT

Cevdet Aydın (İ.)

SİNOP

Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı

SİVAS

Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak (B.)

TOKAT

Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova (İ.)
Zeyyat Kocamemi

Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Ali Şakir Ağanoglu
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Kâmurân Ural
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü

URFA

Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç (İ.)

UŞAK

Ahmet Tahtakılıç

VAN

Muhlis Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Kösercioğlu

YOZGAT

Celâl Sungur (İ. Ü.)
Veli Uyar

ZONGULDAK

Feyzi Fırat
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1	Yekûn	9
Manisa	1		

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 457

Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/544) hakkında kanun tasarısı (1/544)

T. C.

Başbakanlık

14.9.1963

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71-2126/4285

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13.9.1963 tarihinde kararlaştırılan «Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Kamu yararına başvuru ve geçici bir tedbir mahiyetinde olan tutuklama müessesesinin kişi hürriyetini kayıtlıyan ağır ve fakat zaruri bir muamele olduğu aşıkârdır. Bu sebeptendir ki bu tedbire zaruri olduğu ölçüde başvurulmak iktiza eder. Bu zaruretin sınırlarının aşılması asla teviz edilemez. Tabiidir ki, zaruretin ölçüsünü takdir edecek hâkimdir. Bu tedbirin hâkim tarafından alınması, kişi hürriyeti gibi pek mühim bir mesele üzerinde (keyfiliğe kaçılmaz) düşüncesini de bertaraf edecek nitelikte değildir. Bu konuda haklı olarak endişeye düşen ve kişi hürriyetine lâıyk olduğu ehemmiyeti veren Anayasa koyucusu bu hürriyetin gelişigüzel zedelenmemesini ve bu hususta gerçekten bir kanun hâkimiyetini temin ve keyfiliği önlemek için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında bu husustaki temel prensipleri belirtmek suretiyle kişinin dokunulmazlığı ve güvenliği meselesini teminat altına almış bulunmaktadır. Ezcümle :

Anayasanın 14 ncü maddesinin 2 nei fıkrasında, «Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti kanunun açıkça gösterdiği hallerde usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kayıtlanamaz.» ve 30 ncü maddesinde de «Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler ancak kaçmayı veya delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorumlu kılan ve kanunla gösterilen diğer hallerde hâkim kararı ile tutuklanabilir. Tutukluluğun devamına karar verilmesi aynı şartlara bağlıdır.

Yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir, bunun şartlarını kanun gösterir.

Yakalanan veya tutuklanan kimselere yakalama veya tutuklama sebeplerinin ve haklarındaki iddiaların yazılı olarak hemen bildirilmesi gerekir.

Yakalanan veya tutuklanan kimse, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç 24 saat içinde hâkim önüne çıkarılır. Ve bu süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınmaz. Yakalanan veya tutuklanan kimse hâkim önüne çıkarılınca durum hemen yakınlara bildirilir.

«Bu esaslar dışında işleme tabi tutulan kimselerin uğrayacakları her türlü zararlar kanuna göre Devletçe ödenir.» Hükümlerini vaz'etmiş bulunmaktadır.

30 neu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında tutuklama ve yakalamanın sebep ve şartları 3 neu ve 4 neu fıkralarında ise bu mevkiide bulunan kimselere selbedilmiş olan hürriyetleri için kendilerini derhal müdafaa edebilecek imkânlar hazırlanmış haksız ve lüzumsuz gecikmelerle kişilerin hürriyetlerinden yoksun kılınmalarını önliyecek esaslar derpiş edilmiştir.

Sözü geçen maddenin son fıkrası ile diğer fıkralarda belirtilen esaslar dışında işleme tabi tutulan kimselerin her türlü zararlarının Devletçe ödenmesi ön görülerek bu konuda kişi güvenliğine iras olunan haksız ve yersiz müdahalelerin telâfisi mümkün kılınmıştır.

Tasarı gerekçesini ve Anayasa koyucusunun bu konudaki görüşlerini izah etmeden evvel unumi olarak yakalama ve tutuklamanın haksızlığını telâfi edici tazmini tedbirler üzerindeki fikirlerin neler olduğunun kısaca açıklanmasında fayda mülâhaza edilmiştir.

Haksız tutuklamalar sebebiyle verilecek tazminatın hukukî mahiyeti üzerinde şimdiye kadar muhtelif görüşler ortaya atılmış bulunmaktadır. Ezeümle;

Bir kısım hukukçular Devletin tazmin borcunu tamamen «hukukî sorumluluk» haksız fiil, başkasının fiilinden dolayı sorumluluk çerçevesi içerisinde mütalâa edilmektedirler. Bu görüşün neticesi olarak hâkimler daha dikkatli davranacak ve yersiz tevkifler azalacaktır demektedirler;

Bâzi müelliflerce tutuklama şahıs hürriyetinin istimlâki ve ödenen tazminat da «istimlâkin bedelidir» denilmektedir.

Üçüncü bir grup tazminatı «riskle» izah etmektedir. Teorik olarak her vatandaş için aynı derecede mevcudolan «tutuklama riski» pratikte yalnız bir kısım vatandaşlar için tahakkuk etmektedir. Kovuşturma sonunda sebepsiz yere tutuklandıkları anlaşılan kimselerin bu yüzden uğradıkları zararın tazmini icabeder.

Dördüncü bir anlayışa göre Devletin tazminat borcu şibih cürümden doğan bir borçtur.

Bâzi müelliflere göre de hukuka bağlı Devlet telâkkinin benimsenmesi neticesi Devletin sorumluluğunu kabul zaruri ve mantikî görülmektedir.

Nihayet en son görüş, Devlet organlarına organik bir bağla bağlı olduğuna göre bu organlar tarafından yapılan muamele doğrudan doğruya bizzat Devlet tarafından yapılmış gibidir. Hâkimler de Devlet organı oldukları için faaliyetlerinin sebeb olduğu zararlardan dolayı Devletin sorumluluğunu tabii bulmaktadır. Başka bir deyimle tazminatın esası kusursuz mesuliyet «objektif mesuliyete» dayanır.

Anayasamıza gelince, Anayasa koyucusu 30 neu maddenin gerekçesinde «sonuncu fıkradaki tazminat hükmü de şahıs dokunulmazlığı hakkında konulmuş olan yukarıki hükümlerin ciddiye alınmasının kaçınılmaz bir müeyyidesi ve adaletin zaruri bir neticesi olarak kendisini kabul ettirmektedir» demek suretiyle tazminat ilkesinin dayanağını hukuk devleti kavramı ile adalet duygusunu teşkil ettiğini açıkça göstermiştir.

Kanunda gösterilen hal ve şartlar dışında yakalanan veya tutuklanan veyahut bu işlemlere haksız olarak mâruz kaldıkları sonradan anlaşılan kimselerin bu sebeplerle uğradıkları zararların giderilmesi Anayasanın 40 neu maddesinin son fıkrası hükmü ile millî hukukumuzda girmiş ve bu tazmin müessesesinin sahası bu tasarı ile sözü geçen maddedeki esaslar ve müzakere zabıtlarının ışığı altında tanzim edilmiş bulunmaktadır.

Anayasanın 30 neu maddesinin son fıkrası «bu esaslar dışında işleme tabi tutulan kimselerin uğrayacakları her türlü zararların kanuna göre Devletçe ödeneceğini» âmir bulunmaktadır. Filhakika, bu fıkra «bu esaslar dışında» kaydıyla kendisinden önce gelen 30 neu maddenin diğer fıkralarına atıf yapılmakta ve bu itibarla da her hangi bir surette zarar talebinin doğmasına sebeb olacak işlemlerin bahis konusu maddenin diğer fıkralarında derpiş olunan esaslara aykırı işlemler olması iktiza etmekte ise de, tazminat müessesesinin hukukî dayanağı olarak adalet duygusu ve hukuk devleti kavramının esas alınmış olması ve 30 neu maddenin müzakeresine dair tutanaklar da ceza soruşturması veya kovuşturması sırasında tutuklanıp veya yakalanıp da bilâhara suç-

luluğu sabit olmıyan kimselerin de bu imkânlardan istifade ettirilmesi ve hususiyle 30 ncu mad- denin bu hususları da derpiş edecek bir maksatla getirildiğinin açıklanması ve diğ er memleket mevzuatlarında bu hususa yer verilmiş olması muvacehesinde; yakalanmaları veya tutuklanma- larında kanuna uymıyan bir cihet bulunmamakla beraber bilâhara haklarında kovuşturma yapıl- masına veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına veyahut beraetlerine karar verilerek bu suretle tutuklanmaları veya yakalanmalarının haksızlığı meydana çıkmış olanların da Devletten tazminat istiyebilecekleri ve bu tazminatın hukukî mesnedinin de objektif mesuliyet esasına isti- nadettiği netice ve kanaatine varılmaktadır.

Tasarımın birinci maddesiyle Devletten kimlerin tazminat istiyebileceği tesbit edilmiş bulun- maktadır.

İkinci madde tazminatın ne zaman ve hangi mahkemeden isteneceği ve zarar talebini havi dilekçelerin ne gibi hususları ihtiva edeceğini tesbit etmektedir. Şöyle ki; tutuklama veya yaka- lamanın kanuni esaslar dışında yapılmış veya bu muamelelerin bilâhara haksız olduklarının meydana çıkmış olduğu iddiası ile tazminat talebinde bulunmak için bu işlemlere esas olan iddia- ların mahkemeler veya müekkillerince hüküm veya karara bağlanması beklenecektir. Zira, bâzi hallerde nihai kararlar, tutuklama veya yakalamanın haksız olup olmadığı açıkça meydana çı- kacak ve tazminatın miktarını tâyin ve müterafik kusurun nazara alınması ancak bu suretle tem- in edilmiş ve diğ er taraftan, kovuşturma ve soruşturma safhasında bulunan evrakın, tazminat talepleri üzerine tazminata hükmedecek mahkemelerce celbi sonunda işlerin gecikmesi de ön- lenmiş olacaktır. (Bu bakımdan tazminat taleplerinin bu taleplere sebeb olan işlemlerle ilgili iddia- ları adli, idari ve askerî yargı organları veya mercilerince nihai şekilde karara bağlanmasından sonra yapılması esas kabul edilmiştir.

Tazminata hükmedecek mahkemenin talepte bulunacak kimsenin ikametgâhı ağır ceza mahke- mesi olarak seçilmesi sebebine gelince; tazminat taleplerinin hususi hukuk ve bilhassa borçlar hukuku kaidelerine istinaden halledileceği düşüncesi ile bu hususa ilişkin taleplere hukuk hâkim- leri tarafından bakılması icabederse de, tutuklama veya yakalamanın haksızlığını takdir ilgili ceza dosyasının tetkikine vâbeste bulunduğu ve bu hususun da bir ihtisas işi olduğu aşikârdır. Kaldı ki bu işin bir ceza mahkemesince halledilmiş olmasında da kanuni bir mahzur yoktur. Zi- ra, ceza mahkemeleri de hukuk mahkemeleri gibi yerine göre tazminata hükmetmedikleri gibi di- ğ er taraftan başka memleketlerde de bu işin halî ekseriya ceza mahkemelerine bırakılmış durum- dadır. Bu taleplerin incelenmesinin haksız işlemi yapıldığı ceza mahkemesine bırakılmaması sebebi hâkimin eski kararının tesiri altında kalabileceği endişesidir.

Üçüncü maddede tazminat talebi üzerine mahkemece yapılacak tahkikatın usulü esasları gös- terilmiştir. Bu gibi taleplerin normal bir dâva prosetörü dışında bu maddede derpiş olunan özel bir usule tabi tutulması sebebi, âleni duruşmalarda yerine göre bir mahkeme kararının incelen- mesi veya üzerinde tartışılmasının doğuracağı mahzurları önlemek gayesine mâtuf bulunmaktadır. Yine bu maddede tazminat talepleri üzerine verilen kararlar aleyhine temyiz yoluna başvurulma- sına imkân verilmekle yüksek mahkemenin içtihatları ile tatbikatta yeknesaklık sağlanmış ve bu kararın yolu ile tazminat hakkı ayrı bir teminata da bağlanmış bulunmaktadır.

Dördüncü madde ile tazminat talebine esas teşkil eden işlemlerin yapılmasında sanığın ku- surlu hareketinin tazminatın miktarını tâyinde nazara alınacağını ve bu işlemlere tamamiyle kendi kusurlu veya ihmali hareketleriyle sebebiyet verenlere tazminat verilemeyeceği esası vaz' edil- miştir. Çünkü, sanık kasıtlı bir hareketi yahut ağır bir kusur veya ihmali ile tasarımın birinci maddesinde yazılı işlemlerden birinin yapılmasına sebebiyet verebilir. Meselâ, «Bir yakınına kur- tarmak maksadiyle şüpheliyi kendi üzerine çekmek için birtakım deliller uydurarak suçlu olduğu kanaatini yaratan bir sanığın hareketi gibi» bu ahvalde bu kimseye tazminat ödenmesini gerekti- ren hiçbir sebep yoktur. Müterafik kusurda da tazminattan aynı sebeple tenzilât icracı adaletin tabii bir icabıdır.

Beşinci madde hükmüne göre, haklarında son soruşturmanın açılmasına veya kovuşturma icrasına mahal olmaması veyahut beraetlerine karar verilmiş olması sebebiyle Devletten tazminat alanların, aynı işten dolayı haklarında dâva açılması veya haklarındaki muhakemenin iadesi talepleri kabul ve yeniden duruşma icrasına karar verilmesi hallerinde ödenmiş olan tazminatın hükme hacet olmaksızın istirdadı cihetine gidilecektir. Emsal hükümler yabancı mevzuatta da yer almış bulunmaktadır.

Altıncı maddede tazminat talebi hakkının diğer bâzı memleketler mevzuatında olduğu gibi şahsa bağlı olduğu külli ve cüzi haleflere intikal etmeyeceği prensibi kabul edilmiştir:

Yedinci madde inzibati bakımdan yapılan tutuklama ve aynı maksatla kişi hürriyetine ilişkin olarak alınan tedbirlerin bu kanunun şümülü dışında bırakıldığını belirtmek için sevk edilmiştir.

Sekizinci madde masraf ve dokuz ve onuncu maddeler de yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümleri ihtiva etmektedir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. 1/544
Karar No. 2

26.9.1963

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuz, 25 Eylül 1963 günkü Birleşiminde, Başbakanlığın Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi ifadeli, 14 Eylül 1963 tarihli ve 71-2126/4285 sayılı yazısına ek olarak sunulan «Kanun dışı yakalanan ve tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı» nı Hükümet adına Adalet Bakanlığı temsilcisinin huzurunda incelemiş ve Hükümetin de mutabakatıyla aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır :

1. Komisyonumuz, tasarının başlığını aynen kabul etmiştir.

2. Komisyonumuz, kanun tasarısının 1 nci maddesinin kapsamının Anayasanın 30 ncu maddesinin 5 nci fıkrasının kapsamını aşmadığını müşahade etmiştir.

Gerçekten, bir kimsenin tutuklanması veya yakalanması halinde, hakkında kovuşturma yapılmasına veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına yahut beraetine karar verilmesi veyahut mahkûmiyete uğraması takdirinde tutukluluk süresinin hükümlülük süresinden fazla olması veya hükmedilen cezanın sadece para cezası olması hallerinde, tutuklama veya yakalanmanın Anayasanın 30 ncu maddesinin 1, 2, 3 ve 4 nci fıkralarında gösterilen kayıt ve şartlara tamamiyle uygun düşmesi de mümkündür. Anayasanın 30 ncu maddesinin 5 nci fıkrası, bu hallerde dahi tutuklanan veya yakalanan kimselere tazminat verileceğinden bahsetmekte değildir.

Bu kimselere dahi tazminat verilmesi yoluna gidildiği takdirde, Hazinesin şimdiden tahmine imkân olmayan büyük bir yük altına gireceği meydandadır. Ancak, bu mülâhazadan da önce, böyle bir hükmün kanunda yer alması takdirinde, hattâ cezai sorumluluğu olmadığı halde suçüstü halinde yakalanan kimselere bile tazminat ödenmesi gerekebileceği gibi, bu gibi hükümlerin, suçüstü halinde yakalamaya yetkili idari makamları, bilâhara idarenin, tazminat miktarının tahsili için kendilerine rücu etmesi ihtimali karşısında son derece ürkük hale sokacak ve tutuklama kararı vermeye yetkili hâkimleri ve mahkemeleri de, adli kovuşturma ve soruşturma da tutuklama müessesesini işletmekte, kamu düzeninin ve suçluların takibinin gerektirdiği ölçülerin çok altında, ihtiyatlı davranmaya sevk edecektir. Bunun da, aslında, vatandaşın emniyeti ve memleket asayışı bakımından ziyadesiyle zararlı sonuçlar doğuracağı, memleketimizin şartları dikkate alınarsa, muhakkaktır. Komisyonumuz bu mütalâlara dayanarak, maddeden bu ibareleri çıkarmıştır.

3. Komisyonumuz, 2 nci maddede aynen kabul etmiştir.
4. Komisyonumuz, 3 nci maddede bazı redaksiyon değişiklikleriyle kabul etmiştir.
5. Komisyonumuz, 4 nci maddede aynen kabul etmiştir.
6. Komisyonumuz, 1 nci maddede yaptığı değişiklikler muvacehesinde, 5 nci maddede metinden çıkarmıştır.
7. Komisyonumuz, 6 nci maddede 5 nci madde olarak aynen kabul etmiştir.
8. Komisyonumuz, 7 nci maddede 6 nci madde olarak ve sıkıyönetim mercilerinin yetkilerini de saklı tutan bir ibare ekliyerek kabul etmiştir.
9. Komisyonumuz, 8, 9 ve 10 nci maddeleri sırasıyla 7, 8 ve 9 nci maddeler olarak aynen kabul etmiştir.
10. Askerî yargıya tabi kimseler için de bu kanun hükümlerinin uygulanacağı tabii ise de, bu konuda yetkili askerî yargı mercilerinin tesbiti, askerî yargıya dair kanunlarda yapılmak gerekir.
11. Anayasanın 7 nci geçici maddesi gereğince 25 Ekim 1963 e kadar çıkarılması gereken bir kanuna ilişkin işbu rapor, Genel Kurulda diğer işlere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere, Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Malatya
A. Akşit

Sözcü
İstanbul
C. Kırca

Kars
K. Okyay

Bu rapor için kâtip
Kütahya
S. Sarpaşar

Kayseri
M. Göker

Eskişehir
Ş. Asbuzoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimse-
re tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — Kanunda gösterilen hal ve şartlar dışında yakalanan veya tutuklanan veyahut tutukluluklarının devamına karar verilen; yakalanma veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar kendilerine yazılı olarak hemen bildirilmeyen; yakalanıp veya tutuklanıp da kanuni süre içinde hâkim önüne çıkarılmıyan veya hâkim önüne çıkarılmaları için kanunda belirtilen süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetlerinden yoksun kılınan, yakalanıp veya tutuklanıp da bu durumları hemen yakınlarına bildirilmeyen, tutuklandıktan veya yakalandıktan sonra haklarında kovuşturma yapılmasına veya şon soruşturmanın açılmasına yer olmadığına veya hut beraetlerine karar verilen; mahkûm olup da tutuklu kaldığı süre hükümlülük süresinden fazla olan veya tutuklandıktan sonra sadece para cezasına mahkûm edilen kimselerin uğrıtacakları her türlü zararlar bu kanun hükümleri dairesinde Devletçe ödenir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı sebeplerle zarara uğrıyanlar, haklarında kendilerine zarar veren işlemlerin yapılmasına esas olan iddialar sebebiyle açılan davâlar sonunda verilen kararların kesinleştiği veya bu iddiaların mercilerince karara bağlandığı tarihten itibaren 3 ay içinde, ikâmetgâhlarının bulunduğu mahal ağırceza işlerini gören mahkemeye bir dilekçe ile başvurularak uğradıkları her türlü zararın tazminini isteyebilirler.

Dilekçede, zarar talebinde bulunan kimse- nin açık adresinin, zarara sebebiyet verdiği ile- ri sürülen muamelelerin özetinin, zararın istinat ettiği sebepler ile sübut delillerinin ve talebolunan her türlü zararın neden ibaret bulunduğunun yazılı olması ve sübut delille- rinin dilekçeye bağlı olarak verilmesi lâzım- dır.

Yukarıki fıkrada yazılı hususları ihtiva et- miyen dilekçe mahkeme kararı ile reddolunur.

Tazminat talebine esas olan işlem işi hükme bağlıyan ağır ceza mahkemesince ya- pılmış ise, bu talebi incelemeye yetkili mahke-

MİLLET MECLİSİ GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimse-
bere tazminat verilmesi hakkında Kanun*

MADDE 1. — 1. Anayasa ve diğer ka- nunlarda gösterilen hal ve şartlar dışında yakalanan veya tutuklanan veyahut tutuk- luluklarının devamına karar verilen;

2. Yakalanma veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar kendilerine yazılı ola- rak hemen bildirilmeyen;

3. Yakalanıp veya tutuklanıp da kanuni süre içinde hâkim önüne çıkarılmıyan;

4. Hâkim önüne çıkarılmaları için kanun- da belirtilen süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetlerinden yoksun kılınan; veya

5. Yakalanıp veya tutuklanıp da bu du- rumları yakınlarına hemen bildirilmeyen kimse- lerin uğradıkları her türlü zararlar bu kanun hükümleri dairesinde Hazinece ödenir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi ay- nen kabul edilmiştir.

me en yakın yer ağır ceza işlerini gören mahkemedir.

MADDE 3. — İkinci maddede yazılı yetkili mahkeme zarar talebini havi dilekçe üzerine, üyesinden birini işin incelenmesine memur eder. İşe memur edilen üye evveleminde talebin kanuni süre içerisinde yapılmış olup olmadığını tetkik eder. Talep süresi içinde yapılmış ise, hüküm ve karar dosyasını celp ve lüzumlu her türlü tetkikatı yapmak ve icabında tazminat talebinde bulunandan da izahat almak suretiyle delilleri topladıktan sonra yazılı düşüncelerini bildirmesi için evrak C. savcılığına verilir.

Mahkeme C. Savcısının yazılı mütalâası üzerine duruşma yapmaksızın kararını verir. Bu karar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

MADDE 4. — Tazminatın miktarını tâyinde zarar talebinde bulunanların birinci maddede yazılı işlemlerin yapılmasına sebeb olan ihmali veya kusurlu hareketleri de nazara alınır.

Tazminat talebine esas olan işlemlere tamamiyle kendi ihmali veya kusurlu hareketleri ile sebeb olanlara tazminat verilmez.

MADDE 5. — Haklarında son soruşturmanın açılmasına veya kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilmesi sebebiyle tazminat alanlardan aynı işten dolayı haklarında yeniden dâva açılanlara; beraet kararı sebebiyle tazminat alanlardan beraet hükmü aleyhine iadei muhakeme talebinin kabulü ile haklarında yeniden duruşma icrasına karar verilenlere ödenen tazminat, hükme hacet kalmaksızın Hazineye geri alınır.

Aynı işten dolayı açılan dâva veya mahkemenin iadesi suretiyle duruşma icrasına karar verilmesi üzerine yapılan duruşma sonunda beraete hükmolunması halinde tazminat talebi hakkı yeniden doğar.

MADDE 6. — Tazminat talebi şahsa bağlı bir hak olup, devir ve temlik edilemeyeceği gibi mirasçılara da intikal etmez.

MADDE 3. — İkinci maddede yazılı yetkili mahkeme, zarar istemine dair dilekçe üzerine, üyelere birisini işin incelenmesi ile görevlendirir. Görevlendirilen üye, ilk önce, istenen kanuni süre içinde yapılmış olup olmadığını inceler. İstem, süresi içinde yapılmış ise görevli üye, hüküm ve karar dosyasını aldırtmak, her türlü incelemeleri yapmak ve gerekiyorsa, tazminat isteminde bulunandan da izahat almak suretiyle delilleri topladıktan sonra, yazılı düşüncesini bildirmesi için evrakı Cumhuriyet Savcılığına gönderir.

Mahkeme, Cumhuriyet Savcısının yazılı mütalâası üzerine duruşma yapmaksızın kararını verir.

Bu karar aleyhine tebliğ tarihinden başlayarak bir hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

MADDE 4. — Tasarının 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 6 ncı maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 7. — Bu kanun hükümleri disiplin yönünden yapılan tutuklamalar ve alınan tedbirlere uygulanamaz.

MADDE 8. — Tazminat talebi kabul olunmayan kimsenin sebebiyet verdiği masraf da kendisine yükletilir.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13 . 9 . 1963

Başbakan	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı
<i>I. İnönü</i>	<i>E. Alican</i>
Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı
<i>H. Dinçer</i>	<i>T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>V. Pirinçcioğlu</i>	<i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı V.
<i>N. Ökten</i>	<i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>I. Sancar</i>	<i>H. O. Bekata</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. C. Erkin</i>	<i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>I. Ökten</i>	<i>I. Seçkin</i>
Ticaret Bakanı V.	Sa. ve So. Y. Bakanı V.
<i>N. Arduçoğlu</i>	<i>F. K. Gökay</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>O. Öztrak</i>	<i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>I. Ş. Dura</i>	<i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı	Turizm ve Tanıtma Bakanı
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>N. Arduçoğlu</i>
İmar ve İskân Bakanı	
<i>F. K. Gökay</i>	

Geçici Ko.

MADDE 6. — Bu kanun hükümleri, disiplin yönünden yapılan tutuklamalar ve alınan tedbirler ile sıkıyönetim halinde yetkili mercilerin tutuklama, yakalama ve sair tedbirlere ilişkin kararları hakkında uygulanmaz.

MADDE 7. — Tasarının 8 nci maddesi 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 9 ncu maddesi 8 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 10 ncu maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

YÜZ KIRKDÖRDÜNCÜ BİRLEŞİM

27.9.1963 Cuma

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Gümüşhacıkoy ve Göynücek ceza evlerinin ıslahı veya yeniden inşası hakkında ne düşünüldüğüne dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/589)

2. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın Dinamit ve trol ile balık avlamanın önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/601)

3. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, tren ücretlerinde yapılan indirimlerin öğretmen ve öğrencilere neden tatbik edilmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/607)

4. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Devlet Su İşleri tarafından çiftçilerden alınan su ücretlerinin geçici veya devamlı olarak alınmaması hakkında ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/608)

5. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, ithal edilen traktör, motor ve aletlerinin çiftçilere ucuz satılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/609)

6. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Zırai Donatım Kurumu tarafından ithal ve monte edilen traktörlerin çiftçilere geç verilmesi sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/610)

7. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Devlet Hastanesinin, son beş yıl içinde, kaç defa teftiş edildiğine dair Sağlık ve

Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/613)

8. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Ankara'da inşa edilecek olan Gülhane Askeri Tıp Akademisi binasının durumuna dair Milli Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/614)

9. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İpsala Karpuzlu köyünde oturan Nazmi Baş'ın emniyet karakolunda dövüldüğünün doğru olup olmadığına dair Adalet ve İçişleri Bakanlarından sözlü sorusu (6/615)

10. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, muhtelif bakanlıklar tarafından mükerrer olarak kurulan tesislere dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/616)

11. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Erzurum İmam - Hatip Okulunda vukubulan boykot olayının, basında belirtilen tarzda cereyan edip etmediğine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/617)

12. — İstanbul Milletvekili Oğuz Oran'ın, Kıbrıs'ta Anayasanın Makarios Hükümeti tarafından ihlâl edilmesi konusunda ne düşünüldüğüne dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/618)

13. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus ilçesine bağlı baraj gölü içerisinde kalan bir kısım arazinin istimlak bedellerinin ne zaman verileceğine dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/619)

14. — İstanbul Milletvekili Saadet Evren'in, Koalisyon Hükümetinin, işe başladığı tarihten bu yana, Kıbrıs Anayasasının ve Andlaşmaların tam olarak uygulanmasını sağlamak bakımından tatbik ettiği tedbirlere dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/620)

15. — Çankırı Milletvekili Rahmi İnceler'in, köy kalkınması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/621)

16. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, şehirler üzerinde uçuşu menedici bir hüküm olup olmadığına ve Ankara üzerinde çarpışarak

düşen uçak olayına dair, Millî Savunma ve Ulaştırma Bakanlarından sözlü sorusu (6/622)

17. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, il ve ilçelerde ziraat odalarının kurulmaması sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/623)

18. — Siirt Milletvekili Süreyya Öner'in, Kurtalan, Beşiri, Batman ve Sinan mıntakalarında ekilen tohumluk buğdayların ıslahı hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/624)

19. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, memleketimizde istihsal edilen palamut miktarına ve bunun nerede istihlâk edildiğine dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/625)

20. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ilinde kurutulan arazi miktarına ve bu arazilerin ne suretle dağıtılacağına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/626)

21. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, pilot bölge olan İsparta çevresinde, 1963 ve 1964 ve 1965 yıllarında tarım ve sanayi alanlarında ne gibi tesisler yapılacağına dair Tarım ve Sanayi Bakanlarından sözlü sorusu (6/627)

22. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, memleketimizde, son bes yıl içinde, ne kadar difteri ve boğmaca vakası olduğuna ve bu hastalıklardan kaç çocuk öldüğüne dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/628)

23. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, yurdumuzda, son on yıl içinde ne kadar tifo ve paratifo vakası olduğuna ve bu hastalıklar sebebiyle kaç ölüm tesbit edildiğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/629)

24. — Ordu Milletvekili İzzettin Ağaolu'nun, 1962 yılı fındık mahsulü için tesbit edilen ihraç fiyatının hangi esaslara istinadettiğine ve bu fiyattan aşağı satış teklifi olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/630)

25. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, Doğu ve Güney - Doğu Anadolu bölgelerinde, 1962 yılı içinde çiftçi ve muhtaç halka dağıtılan hayvan yemi ve buğday bedellerinin affının düşünülüp düşünülmediğine dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu. (6/631)

26. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, balk tarafından sabun yerine kullanılmakta bulunan deterjanların insan cildine ve hazım cihazına zararlı olduğunun doğru olup olmadığına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/632)

27. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Hirfanlı Barajı gölünün etrafında bulunan arazinin sulanması ve bu araziden bol miktarda mahsul sağlanması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Bayındırlık Bakanlarından sözlü sorusu. (6/633)

28. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Keskin - Kırıkkale ile Keskin - İğdebeli arasındaki şose yolların ne zaman asfaltlanacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/634)

29. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, pancar fiyatlarının artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/635)

30. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, hububatın bugünkü satış fiyatıyla ilerde tesbit olunacak satış fiyatı arasında bir fark olup olmayacağına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/636)

31. — Eskişehir Milletvekili Celâlettin Uzer'in, tarımsal plânlamaya yarar bir harita veya raporun bulunup bulunmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/637)

32. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Bes Yıllık Kalkınma Plânı ile Kırşehir'e ne gibi büyük bir yatırım yapılacağına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/638)

33. — Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un, Muğla iline, 1963 yılında, turizm bakımından ne yapıldığına ve yapılması düşünülen işlere dair Basın - Yayın ve Turizm Bakanından sözlü sorusu (6/639)

34. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erken'in, Görele Kaymakamı Babür Ünsal'ın Kartal Kaymakam Vekilliğine tayini sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/640)

35. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/641)

36. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilçede tekelleştirilme durumu olmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/642)

37. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, halen kaç ilçede askerlik şubesi olmadığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu. (6/643)

38. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, ilçelerdeki fındık tarım satış kooperatifleri seçimlerinden kaçının iptal edilmesine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/644)

39. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, mavi küf hastalığının başlamasından itibaren tütün ekicilerine ne yardımıda bulunduğuna dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/645)

40. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, Tarım Bakanlığı Teşkilâtına mensup bulunan, Giresun merkezi ilçelerinde görevli kaç memurun yerinin değiştirildiğine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/646)

41. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Karayolları Trafik Tüzüğü'nün 66 ncı maddesindeki evsafa uymayan ağır tonajlı vasıtalarla dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/647)

42. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, 5680 sayılı Basın Kanununun 143 sayılı Kanunla tadil edilen 19 ncu maddesinin yeniden tadilinin düşünülmüş düşünülmediğine dair sözlü soru önergesi, Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/648)

43. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Soya yağının ortadan çekilmesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6 /649)

44. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Ankara'nın Varlık mahallesindeki göçmen evlerinin durumuna ve Telsizler mevkiinde yapılmakta olan evlerin göçmen evlerinde oturanlara râ verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/650)

45. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Amasya'da ikinci bir şeker fabrikasının kurulması hakkında ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/651)

46. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'den geçen demiryolu üzerinde yer üstü veya yeraltı bir geçit yapılmasının düşünülmüş düşünülmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/653)

47. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Üsküdar'dan Kabataş'a geçen kamyon-

lardan alınan ücretlere dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/654)

48. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, Basın İlan Kurumuna alınan memurların ücretlerinin tesbitinde hangi esaslara istinadedildiğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/655)

49. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, bugünkü halkevlerinin eski halkevleriyle ne gibi bir ilgisi bulunduğuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/656)

50. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Avrupa'daki işçilerimizin gönderdikleri dövizin hangi kur üzerinden Türk parasına çevrildiğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/657)

51. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, İstanbul - Ağrı hava seferlerinin işletmeye açılmaması sebebine dair, Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/659)

52. — Hatay Milletvekili Sâki Zorlu'nun, Türk sporunun her branşında uğranan yenilginin sebeplerine ve sporcuların durumuna dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/660)

53. — Kırklareli Milletvekili Abdurrahman Altuğ'un, Kırklareli ili dâhilinde, tabii âfetlerden zarar görenlere dağıtılmak üzere inşa edilen evlerin maliyetinin rayiç fiyatından fazla olup olmadığına dair Bayındırlık ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/661)

54. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Türkiye'nin bir yıllık orak ipi ihtiyacına ve bunu imal eden fabrika sayısına dair Sanayi ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/662)

55. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoglu'nun, Emniyet Genel Müdürü İhsan Aras'ın görevinden alınması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/663)

56. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, hazırlanmakta olan 1964 mali yılı bütçesiyle eski emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına bir zam yapılmasının düşünülmüş düşünülmediğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/664)

57. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Seçim Kanunlarının kabulü münasebetiyle 18 . 7 . 1963 günü verilen kokteylin masraflarının nereden ödendiğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/665)

58. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, 4353 sayılı Kanununun 27 ilâ 31 nci maddelerinin değiştirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/666)

59. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/667)

60. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Meriç nehri üzerinde yapılmakta olan seddeler sebebiyle Yunanlılarla mübadele edilen Türk topraklarına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/668)

61. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Meriç nehri üzerinde inşası düşünülen köprü seddeleri proje işinin itmam edilip edilmediğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/669)

62. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Tekirdağ İpsala hudut yolunun inşaatının ne zaman bitirileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/670)

63. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, 1963 - 1964 ekim mevsimi suni gübre ihtiyacının ne suretle sağlanacağına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/671)

64. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ilinde süt endüstrisi kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/672)

65. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, çiftçilerin sattıkları mahsullerin bedelinin acele olarak verilmesi ve mallarının daha seri alınması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/673)

66. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, memleketimizin bâzı bölgelerinde görülen şap hastalığının önlenmesi konusunda ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu. (6/674)

67. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzaloğlu'nun, Tarım alet, makina ve yedek parçalarının zamanında temin edilmesi için neden vaktinde tedbir alınmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/675)

68. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ili dâhilindeki köy muhtarlıklarının teftiş ve murakabelerinin yapıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/676)

69. — Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy'un,

Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne satın alınmasına karar verilen 33 dizel lokomotif için kaç firma tarafından teklif verildiğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/677)

70. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Çamlıdere Kaymakamının başka bir ilçeye tayini içinde bir şikâyet bulunup bulunmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/678)

71. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzaloğlu'nun, mevcut çelik siloların durumuna ve arazi üzerine alımı yapılacak veya yapılmış hububat miktarına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/679)

72. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzaloğlu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisi alım merkezlerinin mesaisi, alım bedellerinin gününde ödemesi ve tüccara kredi sağlanması konularında alınmış veya alınacak tedbirlerin neler olduğunun bütün yurda ivedilikle duyurulmasının düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/680)

73. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoglu'nun, Örfi Idarenin kısaltılmasının veya bir daha uzatılmamasının düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/681)

74. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, komünistlerle bâzı aşırı solcu unsurların bozucu ve bölücü faaliyetleri karşısında her hangi bir tedbir alınmasının düşünüldüğüne dair Millî Eğitim ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/682)

75. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trabzon ili Araklı ilçesi Fındık satış Kooperatifi seçim sonucu hakkında Bakanlıkça itti haz edilen kararın mevzuata uygun bulunup bulunmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/683)

76. — Sivas Milletvekili Tahsin Türkay'ın, Devlet Demiryollarınca ihale ile satın alınan lokomotiflerin alış bedellerine ve ihaleye kaç firmanın katıldığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/684)

77. — Ordu Milletvekili Refet Aksoy'un, Ünye ilçesinde açılması düşünülen Ticaret Lisesinin il merkezinde açılması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/685)

78. — Balıkesir Milletvekili Cihat Turgut'un, Topraksu Genel Müdürlüğü tarafından açılan kampların sayısına ve açılış gayesine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/686)

79. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, pamuk ihracatının işlenmiş olarak yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/687)

80. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, 1964 yılı pancar fiyatlarına zam yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/688)

81. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Orman Genel Müdürlüğü'nün tatbik etmekte olduğu siter usulünün tatbikatına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/689)

82. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, tütün müstahsilına verilen zirai krediler ile Tekel avansları konusunda çiftçinin müşkülâtını önliyecek ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/690)

83. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Gemlik İlçesinin Umurbey köyünde Ziraat Bankasınca yaptırılan evlerin köylülerin istifadesine terk edilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/691)

84. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, NATO borularının geçtiği arazi bedellerinin verilmeyişi sebeplerine dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/692)

85. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Turizm konusunda Yunanistan'ın aleyhimize yaptığı propagandayı önlemek hususunda ne gibi tedbirler alınacağına dair, Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/693)

86. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dünder'in, çeltik mahsulü için müdahale alımı yapılması ve ihracı hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/694)

87. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Yüksek Adalet Divanı'nca müebbet hapse mahkûm edilen Kemal Serdaroglu'nun cezaevindeki durumuna dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/695)

88. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinde sel felâketi dolayısıyla yıkılan yol ve köprülerin inşası ile meyva ve bağları âfetten zarar görenlere yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret ve Bayındırlık Bakanlarından sözlü sorusu (6/696)

89. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinde büyük zarara sebebiyet veren dolu ve sel âfeti dolayısıyla meydana gelen hayvan has-

talıklarını önlemek ve meskenleri yıkılan halka yardım yapmak hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/697)

90. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinin ana ihtiyaçlarını karşılamak için bir program yapılıp yapılmadığına ve tabii âfetler dolayısıyla mağdur olan halka bir an evvel yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/698)

91. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ili Merkez Devlet Hastanesi ile İl Sağlık Müdürlüğünden vâkı şikâyetler hakkında ne düşünüldüğüne dair, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/699)

92. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, elma tarımının himayesi ve bir ihracat malı haline getirilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair, Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/700)

93. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Beş Yıllık Plâna kabul edilmiş olan himaye ana prensibi ve millî petrolün korunması hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair, Sanayi ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/701)

94. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, halkın ucuz fiyatla motopomp temini hususunda ne gibi tedbirler alınacağına dair, Sanayi ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/702)

95. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Hirfanlı Barajı santralinden getirilecek olan elektrik enerjisinden Bor ilçesinin de istifade ettirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/703)

96. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Doğu - Karadeniz köylüsüne ucuz buğday verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/704)

97. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Karadeniz bölgesine turistik bakımdan önem verilmemesi sebebine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/705)

98. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, İkizdere Hidro - Elektrik Santralinin türbinleri hakkında Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/706)

99. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Trabzon'un, Of kazasına İkizdere Hidro - Elektrik santralinden elektrik verilmesinin tamamlanıp tamamlanmadığına dair Sanayi ve

İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/707)

100. — Sivas Milletvekili Tahsin Türkay'ın, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsünün faaliyetlerine dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/708)

101. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılan bir dergide 1945 yılında yayınlanan bir yazıya dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/709)

102. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, bir köre sıhhi muayene kurulunun tam sağ lam raporu verdiği haberinin doğru olup olmadığına dair, Sağlık ve Sosyal Yardım ve İçişleri bakanlarından sözlü sorusu (6/710)

103. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirza- hoğlu'nun, Devlet Üretim Çiftliklerince tesbit olunan fiyatlara dair, Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/711)

104. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dik- men'in, Trabzon ili Araklı ilçesi Fındık - Tarım Satış Kooperatifi seçim sonuçları hakkın- daki Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/712)

105. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'- in, Erzurum ili ve dolaylarında yapılacak yol- ların durumlarına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/713)

106. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'- nın, Tokat şehri içindeki asfaltın ne zaman ya- pılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/714)

107. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'- nın, Tokat ile Yeşilirmak Köprüsünün gözlerine ne maksatla toprak döküldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/715)

108. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ- de ili çevresinde yeniden kaç sulama tesisi, son- daj ve kanalı yapıldığına dair Tarım Bakanın- dan sözlü sorusu (6/716)

109. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ- de ili çevrelerindeki sulama tesisi projelerine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/717)

110. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ- de ili ve Aksaray Devlet hastaneleri teşkilât durumları ve Ulukışla ve Ortaköy kazalarının sağlık merkezine kavuşturulmalarına dair Sağ- lık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/718)

111. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ- de ili Aksaray kazası dâhilinde mevcut Ziga

hamamlarının modern bir kaplıca haline geti- rilmesine dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/719)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTI- RILAN İŞLER

× 1. — Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/483) (S. Sayısı : 455) [Dağıtma tarihi : 22 . 9 . 1963]

× 2. — Sosyal Sigortalar kanunu tasarısı ve Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in, 5 . 1 . 1961 tarih ve 228 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmesine ve bu kanunun 14 ncü mad- desinin tadiline dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu, Konya Millet- vekili Fakih Özfakih ve Edirne Milletvekili İl- hami Ertem'in, 4 . 2 . 1957 gün ve 6900 sayılı Mâlûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Kanununa ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/462, 2/368, 2/413, 2/506) (S. Sayısı : 338) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1963]

3. — Danıştay kanunu tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 3546 sayılı Danış- tay Kanununun Anayasaya aykırı hükümleri- nin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/474, 2/440) (S. Sayısı : 369) [Dağıtma tarihi : 19 . 8 . 1963]

4. — Serbest ve malî müşavirlik kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünalı'nın, Malî müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu tekli- fi ve Geçici Komisyon raporu. (1/476, 2/529) (S. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1963]

5. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı hakkında C. Senatosu Baş- kanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan de- ğişiklik hakkında Millet Meclisi Plân Komisyo- nu raporu (Millet Meclisi 1/345; C. Senatosu 1/215) (S. Sayısı : 124 ve 290) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜ- ŞÜLECEK İŞLER

1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in 5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 ncü mad-

desine bir ek fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/495) (S. Sayısı : 291) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

2. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Aydın Milletvekili Orhan Apaydın'ın, Millet Meclisi İctüzüğü teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/379) (S. Sayısı : 346) [Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1963]

3. — Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veyisi Yardımcı ve 23 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her çeşit orta ve yüksek dereceli okullar öğretmenleriyle öğretmenlikten gelip Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında çalışmakta olanlara mebdei maaş derecelerinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/166) (S. Sayısı : 372) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

4. — Malatya Milletvekili Mehmet Delikaya ve 4 arkadaşının, Hanife Kadife Fırat'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine ait kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/248) (S. Sayısı : 375) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

5. — C. Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 22 arkadaşı ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş ile Diyarbakır Milletvekili Vefik Pirinçioğlu ve C. Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve C. Senatosu İzmir Üyesi Nevzat Özerdemli ve Giresun Milletvekili Naim Tirali ve 4 arkadaşı ile Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy ve 10 arkadaşının, ilkokul öğretmenleriyle ilkokul öğretmenliğinden gelip de muhtelif dereceli okullarda ve Millî Eğitim Bakanlığı, üniversite, bakanlıklar teşkilâtında ve İktisadi Devlet Kurumlarında çalışanların aylık dereceleri hakkındaki 6273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/154, 2/156, 2/176, 2/188, 2/192, 2/195) (S. Sayısı : 377) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

6. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 5 arkadaşının, 4367 sayılı Kanununun 4684, 6706 ve 70 sayılı kanunlarla değişik birinci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma, İç-

işleri ve Plân komisyonları raporları (2/328) (S. Sayısı : 381) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

7. — Temsilciler Meclisi eski Üyesi Ekrem Tüzemen'in, Kurucu Meclis Dilekçe Komisyonunun 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 43 sayılı Kararın Umumi Heyette görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 4/5, C. Senatosu 4/18) (S. Sayısı : 386) [Dağıtma tarihi : 13 . 9 . 1963]

8. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa bir madde ile 32 ve 47 nci maddelerine birer fıkra ilâvesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları ve İçişleri Komisyonunun mütalâası (2/126) (S. Sayısı : 390) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

9. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Özel Şahingiray ve 15 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/221) (S. Sayısı : 391) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

10. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahim-oğlu ve 15 arkadaşının, 5434 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (e) bendinin tadiline ve bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân Komisyonları raporları (2/148) (S. Sayısı : 392) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

11. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç ve 2 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması ve 6122, 6422 ve 7242 sayılı kanunların kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/147) (S. Sayısı : 393) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

12. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 4 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/268) (S. Sayısı : 394) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

13. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu

tezkeresi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/262) (S. Sayısı : 395) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

14. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy'un, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 14 ncü maddesine (ç) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Millî Eğitim Komisyonunun mütalâası (2/335) (S. Sayısı : 396) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

15. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lûtfi Bozcacı'nın, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/327) (S. Sayısı : 397) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

16. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, 1076 ve 1111 sayılı kanunlar gereğince ihtiyata ayrılmış yedek subay ve erlerden yoklamasını yaptırmamış olanların para cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Savunma, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/366) (S. Sayısı : 398) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

17. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 260 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi : 5/40, C. Senatosu 4/34) (S. Sayısı : 402) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

18. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 265 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/29, C. Senatosu 4/39) (M. Meclisi S. Sayısı : 404, C. Senatosu S. Sayısı : 261) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

19. — Ordu Milletvekili Ata Bodur'un, Dilekçe Karma Komisyonu genel kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 279 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/41; C. Senatosu 4/57) (S. Sayısı : 403) [Dağıtma tarihi 18 . 9 . 1963]

20. — Maliye Bakanı Ferid Melen, Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve Balıkesir

Milletvekili Mithat Şükrü Çavdaroğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 297 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/28; C. Senatosu 4/24) (S. Sayısı : 405) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

21. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 267 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/45; C. Senatosu 4/41) (S. Sayısı : 406) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

22. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 268 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/65; C. Senatosu 4/42) (S. Sayısı : 407) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

23. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 269 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/64; C. Senatosu 4/43) (S. Sayısı : 408) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

24. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 270 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/63; C. Senatosu 4/44) (S. Sayısı : 409) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

25. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 280 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/62; C. Senatosu 4/45) (S. Sayısı : 410) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

26. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 281 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/61; C. Senatosu 4/46) (S. Sayısı : 411) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

27. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 282 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/60; C. Senatosu 4/47) (S. Sayısı : 412) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

28. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 283 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/59; C. Senatosu 4/48) (S. Sayısı : 413) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

29. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 284 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/58; C. Senatosu 4/49) (S. Sayısı : 414) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

30. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 285 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/57; C. Senatosu 4/50) (S. Sayısı : 415) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

31. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 282 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/54; C. Senatosu 4/30) (S. Sayısı : 419) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

32. — Maliye Bakanı Merid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 255 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/56; C. Senatosu 4/28) (S. Sayısı : 416) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

33. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 254 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/44; C. Senatosu 4/27) (S. Sayısı : 417) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

34. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 256 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/55; C. Senatosu 4/29) (S. Sayısı : 418) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

35. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 257 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/53; C. Senatosu 4/31) (S. Sayısı : 420) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

36. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 258 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/52; C. Senatosu 4/32) (S. Sayısı : 421) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

37. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 259 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/51; C. Senatosu 4/33) (S. Sayısı : 422) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

38. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 261 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/50; C. Senatosu 4/35) (S. Sayısı : 423) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

39. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 262 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/49; C. Senatosu 4/36) (S. Sayısı : 424) [Dağıtma tarihi: 21.9.1963]

40. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 263 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/48; C. Senatosu 4/37) (S. Sayısı : 425) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

41. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 264 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (M. Meclisi 5/47; C. Senatosu 4/38) (S. Sayısı : 426) [Dağıtma tarihi: 21.9.1963]

42. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 266 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/46; C. Senatosu 4/40) (S. Sayısı : 427) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

43. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 294 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/30; C. Senatosu 4/23) (S. Sayısı : 428) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

44. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe

Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 295 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/31; C. Senatosu 4/22) (S. Sayısı : 429) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

45. — Maliye Bakanı Ferid Melen, Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve Balıkesir Milletvekili Mithat Şükrü Çavdaroğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 294 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/32; C. Senatosu 4/21) (S. Sayısı : 430) [Dağıtma tarihi: 21.9.1963]

46. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 292 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/33; C. Senatosu 4/20) (S. Sayısı : 431) [Dağıtma tarihi: 23.9.1963]

47. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 291 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/34; C. Senatosu 4/56) (S. Sayısı : 432) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

48. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 289 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/35; C. Senatosu 4/55) (S. Sayısı : 433) [Dağıtma tarihi: 23.9.1963]

49. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 290 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/36; C. Senatosu 4/54) (S. Sayısı : 434) [Dağıtma tarihi: 23.9.1963]

50. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963

tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 287 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/33; C. Senatosı 4/52) (S. Sayısı : 436) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

51. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 286 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/39; C. Senatosu 4/51) (S. Sayısı : 437) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

52. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve Siirt Milletvekili Süreyya Öner'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 293 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/42; C. Senatosu 4/25) (S. Sayısı : 438) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

53. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 253 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/43; C. Senatosu 4/26) (S. Sayısı : 439) [Dağıtma tarihi : 21 . 9 . 1963]

54. — Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi Fehmi Alpaslan'ın, 237 sayılı Taşıt Kanununun 4 ncü maddesine göre makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtları gösteren (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması ve 7 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyon raporu (2/78) (S. Sayısı : 440) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

55. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, 1108 sayılı Maaş Kanununun 1559 sayılı Kanunla muaddel 2 ncü ve 3041 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in 1108 sayılı Maaş Kanununun bâzı maddelerini değiştiren kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/95, 2/96) (S. Sayısı : 441) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

56. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 3 arkadaşının, Arazi ve Bi-

na vergilerinin matrahlarına uygulanacak mîsiller hakkındaki 206 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ve Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/257) (S. Sayısı : 443) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

57. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın, 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın; Askerlik hizmetinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bâzı maddeler ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/62, 2/145, 2/204, 2/360) (S. Sayısı : 445) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

58. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan ve 5 arkadaşının, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 ncü maddesinin (b) işaretli fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/383) (S. Sayısı : 446) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

59. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve altı arkadaşının, Kaçakçılığın men'i ve takibi hakkındaki 1918 sayılı Kanunun 6846 sayılı Kanunla muaddel 60 ncü maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 447) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

60. — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 448) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

61. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 12 arkadaşının, 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna ek kanun teklifi ve Sağlık ve

Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/392) (S. Sayısı : 449) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

62. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Devlet memurları aybıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanununun muaddel ve 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/371) (S. Sayısı : 450) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

63. Bolu Milletvekili Fuat Ümit ve 4 arkadaşı ile Artvin Milletvekili Saffet Eminagaçoğlu ve Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, Devlet hizmetinde iken lise veya lise muadili mesleki bir okuldan sonra bir yüksek okul veya fakülmeden mezun olanlar ile yine memuriyetleri sırasında akademik derece alanlara yahut ikinci bir yüksek tahsili ikmal edenlere bir derece kıdem verilmesi hakkında kanun teklifleri ve Amasya milletvekilleri Nevzat Şener ve İsmail Sarıgöz'ün, memurların tahsil müessesesinde talebe olmayacaklarına dair 4007 sayılı Kanun ile bu kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 4214 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair 183 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ile Bolu Milletvekili Kâmil Ünal'ın, 3656 ve 3659 sayılı kanunların şümulü dâhilinde vazife görmekte iken müktesep barem derecesini değiştirecek bir üst tahsil yapanların terfi ve kıdemleri hakkında kanun teklifi ve Maliye, Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/91, 2/93, 2/104, 2/464) (S. Sayısı : 451) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

64. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 288 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/37, C. Senatosu 4/53) (S. Sayısı : 435) [Dağıtma tarihi : 24 . 9 . 1963]

V

İKİ DEFA GÖRÜSÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

× 1. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Statüsünün VI ncı maddesinin (A) fıkrasının 3 ncü bendinde yapılacak değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun

tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/261) (S. Sayısı : 109) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

× 2. — Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün 36 ncı maddesinin 2 ncı fıkrasında derpiş olunan ve hukuki uyumsuzlukların çözümlenmesi hususunda Divanın yargı hakkını önceden tanımayı gerektiren ihtiyari kaydı katılmamız hakkındaki 5047 sayılı Kanunun yeniden uzatılmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 226) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

× 3. — Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/233) (S. Sayısı : 227) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

4. — Hınıs kazası Karaçoban nahiyesi Hırt köyü, hane 19, cilt 11, sayfa 107 de kayıtlı Bekiroğlu Belkıs'a'dan doğma 1939 doğumlu Bedih Kılıç'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/205) (S. Sayısı : 233) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

5. — Karamürsel ilçesinin Mahmudiye köyü hane 32, cilt 6 ve sayfa 31 sayısında nüfusa kayıtlı Receboğlu, Hanife'den doğma 18 Mart 1341 doğumlu Hasan Şeker'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/542) (S. Sayısı : 234) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

6. — Fethiye ilçesi Girdev köyü nüfusunun hane 1, cilt 21/2 ve sayfa 31 sayısında kayıtlı Naimoğlu Döndü'den doğma Mart 1933 doğumlu Süleyman Ağırbaş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/304) (S. Sayısı : 235) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

7. — Havza ilçesinin, Çakıralan köyü hane 8, cilt 19 ve sayfa 241 sayısında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu Mevlüde'den doğma, 1 . 1 . 1939 doğumlu Bayram Kalpaklı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/560) (S. Sayısı : 242) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

8. — Sarıgöl ilçesinin Çöp köyü hane 32, cilt 3 ve sayfa 49 sayısında nüfusa kayıtlı Ahmetoğlu Hatice'den doğma 10 . 1 . 1933 Ala-

şehir doğumlu Süleyman Bozkurt'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/569) (S. Sayısı : 243) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

9. — Köyceğiz ilçesinin Beyobası köyü hane No. 60 nüfusunda kayıtlı Osmanoğlu, Nazife'den doğma 1332 doğumlu Ali Karahan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/582) (S. Sayısı : 245) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

× 10. — Gümrük giriş tarife cetvelinin 28.02 pozisyonunun sonundaki ihtar hükmünün değiştirilmesine dair olan Bakanlar Kurulu kararnamelelerinin onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/225) (S. Sayısı : 120) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

× 11. — Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin mübadelesi hakkında Avrupa Andlaşması ve ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 161) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

× 12. — Özel tıbbi tedavi ve termo - iklimatik kaynaklar, alanında karşılıklı yardımlaşmaya dair Avrupa Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 162) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

× 13. — 1938 - 1939 yıllarında İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen Telsihat kredilerinin mahsup sekli hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/214) (S. Sayısı : 216) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

14. — Millî Savunma Bakanlığı orta sanat okulları hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/263) (S. Sayısı : 219) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

× 15. — Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/316) (S. Sayısı : 255) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ficaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1963]

2. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

× 3. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/304) (S. Sayısı : 222) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1963]

4. — 2000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı : 240) [Dağıtma tarihi : 8 . 6 . 1963]

5. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncü maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/323) (S. Sayısı : 252) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

6. — Karacabey İlçesi Sarıbey İslâm köyü hane 8, cilt 32 ve sayfa 187 nüfusuna kayıtlı Ahmetoğlu Sabriye'den doğma 19.10.1931 doğumlu Kerim Özkan ile Karacabey ilçesi Yenisarıbey köyü nüfusunun hane 5, cilt 25 ve sayfa 1961 sayısında kayıtlı Şevketoğlu Nazmiye'den doğma 1926 doğumlu Hasan Güney'in ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 264) [Dağıtma tarihi : 18 . 6 . 1963]

7. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 11 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Aydın Üyesi Fikret Turhangil, Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tescil edilmeyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tescili hakkında kanun teklifleri ve İçişleri, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/219, 2/237, 2/238, 2/263) (S. Sayısı : 259) [Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1963]

3. — Kulp ilçesinin Hacanan köyü hane 34, cilt 7 ve sayfa 98 sayısında nüfusa kayıtlı Saitoğlu, Sultan'dan doğma 1928 doğumlu Recep Oruç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/593) (S. Sayısı : 263) [Dağıtma tarihi : 18.6.1963]

9. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncı maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/304) (S. Sayısı : 235) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

10. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/458) (S. Sayısı : 265) [Dağıtma tarihi : 19.6.1963]

11. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı : 263) [Dağıtma tarihi : 20.6.1963]

12. — Islahı Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı : 269) [Dağıtma tarihi : 20.6.1963]

13. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/311) (S. Sayısı : 273) [Dağıtma tarihi : 25.6.1963]

14. — Menkul kıymetler ve Kambiyo Borsaları kanunu tasarısı ve Maliye ve Ticaret komisyonları raporları (1/320) (S. Sayısı : 271) [Dağıtma tarihi : 26.6.1963]

15. — Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Yüksek Danışma Kurulu kanunu tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/262) (S. Sayısı : 274) [Dağıtma tarihi : 26.6.1963]

16. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları

mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 276) [Dağıtma tarihi : 26.6.1963]

17. — Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret Komisyonu raporu (1/371) (S. Sayısı : 281) [Dağıtma tarihi : 27.6.1963]

× 18. — Harclar kanunu tasarısı ile Balikesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve iki arkadaşının, 5887 sayılı Harclar Kanununun 125 nci maddesini değiştiren 6765 sayılı Kanuna bir fıkra eklenmesine dair ve Artvin Milletvekili Saffet Eminagaoglu'nun, 5887 sayılı Harclar Kanununun 1 nci maddesini değiştiren 6765 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/395, 2/305, 2/321) (S. Sayısı : 282) [Dağıtma tarihi : 29.6.1963]

× 19. — Damga Vergisi kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/394) (S. Sayısı : 288) [Dağıtma tarihi : 29.6.1963]

20. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vasfi Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Danıştaya baş vurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 2.7.1963]

21. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen 39 ncu maddesinin (b) fıkrasının son bendinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar ve iki arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncu maddesinin 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen ve eklenen (b) fıkrasının kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/268, 2/10) (S. Sayısı : 292) [Dağıtma tarihi : 1.7.1963]

22. — Baraj inşaatı dolayısıyla sular altında kalacak kasaba, köy ve arazi hakkındaki Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık, İçişleri, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 1.7.1963]

23. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı : 296) [Dağıtma tarihi : 2.7.1963]

× 24. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde

kültür mallarının korunmasına dair sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 289) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

× 25. — 7026 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı : 298) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

26. — Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanununun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Ağrı Milletvekili Kerem Özcan'ın, Kaçakçılığın men ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanununun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/295, 2/169) (S. Sayısı : 23 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

27. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hâkimler Kanununun Anayasaya aykırı hükümler taşıyan 122 ve 123 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/439) (S. Sayısı : 299) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

28. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 4 . 6 . 1936 tarih ve 3006 sayılı Kanunla değişen 305 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/416) (S. Sayısı : 301) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

× 29. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı : 305) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1963]

× 30. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı : 332) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 31. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik beyannamenin onaylanmasının uygun

bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/97) (S. Sayısı : 333) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 32. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Âkid Tarafları ile Polanya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/98) (S. Sayısı : 334) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 33. — Teşhis ve tedavi maksadiyle sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafien muvakkat ithaline dair Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/279) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 34. — «Barış Gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/428) (S. Sayısı : 336) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 35. — Ambalajların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/95) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 10 . 7 . 1963]

36. — Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 15 arkadaşının, 1389 sayılı Kanunun belediyeler hukuk işlerinde çalışanlara tatbiki hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/507) (S. Sayısı : 341) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

37. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

38. — Sıtmanın imhası hakkındaki Kanununun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet, Sağlık ve Sos-

yal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/419) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

39. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı : 345) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

40. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, düğünlerde men'i israfata dair 55 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet ve İçişleri Komisyonları raporları (2/387) (S. Sayısı : 349) [Dağıtma tarihi 12 . 7 . 1963]

41. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk ile Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Selâhattin Özgür'ün, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi Kanununun 16 nci maddesinin 2 nci fıkrasına bir bend ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/315) (S. Sayısı : 350) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

42. — Akçaabat'ın, Ağaçalı köyü 12 hane numarasında nüfusa kayıtlı İsmailoğlu Fatime (Fatma) den doğma 26.8.1936 doğumlu Hasan Şentürk'ün ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/641) (S. Sayısı : 351) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

× 43. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı : 353) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1963]

44. — Askerî memnu muntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı : 364) [Dağıtma tarihi : 19 . 7 . 1963]

45. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/45) (S. Sayısı : 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

46. — Türk Farmakopesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve Plân komisyonları raporları. (1/271) (S. Sayısı : 366) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

× 47. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun Su Ürünleri kanunu teklifi ile

Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci ve 28 arkadaşının, balıkçılığın teşvik ve himayesine mahsus kanun teklifi (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı : 370) [Dağıtma tarihi : 20.8.1963]

× 48. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesi hakkındaki 3423 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı : 374) [Dağıtma tarihi : 2.9.1963]

× 49. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3.4.1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonları raporları (2/310) (S. Sayısı : 376) [Dağıtma tarihi : 3.9.1963]

50. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 2 arkadaşının, 3704 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve üçüncü maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/185) (S. Sayısı : 373) [Dağıtma tarihi : 4.9.1963]

51. — 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/492) (S. Sayısı : 380) [Dağıtma tarihi : 5.9.1963]

52. — Nakdi Tazminat Kanununun 6535 sayılı Kanunla değişik 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/440) (S. Sayısı : 382) [Dağıtma tarihi : 5.9.1963]

53. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar ve iki arkadaşının, 6188 sayılı Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki Kanuna geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâaları (2/177) (S. Sayısı : 384) [Dağıtma tarihi : 9.9.1963]

54. — Zonguldak Milletvekili Kenan Esengin'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân

Komisyonları raporları (2/477) (S. Sayısı : 385) [Dağıtma tarihi : 9 . 9 . 1963]

55. — Nüfus plânlaması hakkında kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı : 388) [Dağıtma tarihi : 13 . 9 . 1963]

56. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 7350 sayılı Kanunla muaddel 100 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine ait kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Mustafa Özer'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 89 ncu maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/120, 2/206) (S. Sayısı : 400) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

57. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 5 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/266) (S. Sayısı : 399) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

58. — Kurumlar Vergisi Kanununun 40 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/521) (S. Sayısı : 401) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

× 59. — Takip ve tahsiline mahal ve imkân görülemiyen bir kısım Hazine alacaklarının silinmesi hakkındaki kanun tasarısına dair Anayasa Komisyonunun mütalâası (1/433) (S. Sayısı : 266 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

× 60. — 16 Ağustos 1960 tarihinde Lefkoşa'da, Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Birleşik Kırallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyetinin teessüsüne mütaallik Anlaşma ile A, B, C, D, E, F eklerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Birleşik Kırallığı arasında imzalanan, Garantî Andlaşması ve bu Andlaşmanın II nci maddesinde atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının temel maddelerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanis-

tan Kırallığı arasında imzalanan, İttifak Andlaşması ile I ve II sayılı ek protokollerin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan İttifak Andlaşmasının uygulanması için imza edilen Andlaşmanın, en ziyade müsaadeye mazhar millet şartı hakkında, Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında nota teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın, onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Anayasa, Dışişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/24) (S. Sayısı : 387) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

61. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/423, 2/424) (S. Sayısı : 442) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

62. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 21 arkadaşının, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekilleri İbrahim Cemalçılar ve Şevket Asbuzoğlu'nun, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/307, 2/322) (S. Sayısı : 444) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

× 63. — Cumhurbaşkanlığı tarafından geri gönderilen X ve XI nci dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerinden mütevellit T. C. Ziraat Bankası ve Maliye Bakanlığına olan borçlarının on yıl faizsiz taksite bağlanmasına ve tahakkuk etmiş faizlerinin kaldırılmasına ait kanun ve (C. Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünalı'nın, 159 sayılı Kanunun 8 nci maddesine ek kanun teklifi ile Anayasa Komisyonu raporu) ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları ile Anayasa Komisyonu mütalâası (2/97, 2/251, 2/426) (S. Sayısı : 453) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

× 64. — Gelir Vergisi Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/530) (S. Sayısı : 454) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]